

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2002-2003

27 februari 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de initiatieven naar aanleiding van de Week van de Diversiteit

Interpellatie van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de positie van het gemeentelijk onderwijs na de goedkeuring van onderwijsdecreet XIV

Interpellatie van de heer Kris Van Dijck tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het lesgeven in zogenaamde containerklassen en de wachtlijsten bij de Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs

Met redenen omklede moties

Vraag om uitleg van mevrouw Brigitte Grouwels tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het tekort aan leerkrachten in het Brusselse onderwijs

Vraag om uitleg van de heer Ludo Sannen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de rechtspositie van de leerkracht levensbeschouwing

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Vanleenhove tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de opvolging van de tweede discussienota 'Hertekening van het onderwijsland-schap secundair onderwijs'

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Vanleenhove tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de voortgang van het dossier met betrekking tot de problematiek van de leningen van het Nationaal Waarborgfonds voor Schoolgebouwen

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Vanleenhove tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de weddeschalen van de leraars in de 'Onthaalklas Anderstalige Nieuwkomers' (OKAN)

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Donderdag 27 februari 2003

VOORZITTER : De heer Gilbert Vanleenhove

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.15 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de initiatieven naar aanleiding van de Week van de Diversiteit

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Dillen tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de initiatieven naar aanleiding van de Week van de Diversiteit.

Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, van 8 tot 14 februari liep de Week van de Diversiteit, specifiek gericht naar jongeren, omdat zij meer dan anderen nog onbevangen naar de wereld kijken, los van vooroordelen over huidskleur, handicap en uiterlijk. Deze actie, die liep onder het motto 'Gelukkig allemaal anders', was specifiek gericht op kinderen en jongeren van 6 tot 18 jaar.

De doelstellingen van dit initiatief, namelijk jongeren aanzetten tot verdraagzaamheid, zijn positief. Het moet inderdaad de bedoeling zijn dat de scholen samen aan de slag gaan om verder te bouwen aan een respectvol en open klimaat. Ik kan uw stelling bijtreden dat u komaf wilt maken met de last op de schouders van vele kinderen, jongeren en volwassenen die niet aanvaard worden omdat ze een andere seksuele geaardheid hebben, een handicap hebben of van een andere etniciteit of van een ander geslacht zijn.

Mevrouw de minister, deze week was een gezamenlijk initiatief van minister Vogels, minister Van Grembergen en uzelf als minister van Onderwijs.

Het steunpunt Jeugd en de minister van Jeugd hebben daarbij het voortouw genomen in de sensibiliseringscampagne. De blikvanger van deze campagne was het zogenaamde scheldlied dat bestond uit een opeenstapeling van vulgariteiten. De boodschap van respect zou dan zogenaamd terug te vinden moeten zijn in het refrein.

Mevrouw de minister, ik heb mijn oor bij een aantal jongeren te luisteren gelegd. Heel veel kinderen en jongeren hebben deze boodschap niet begrepen. Integendeel, ze werd geïnterpreteerd alsof schelden en vulgariteiten in de toekomst toelaatbaar zijn. Ik heb de minister van Media daarover al ondervraagd. Ook minister Van Grembergen werd hierover al geïnterpelleerd door iemand van mijn fractie. Specifiek voor uw bevoegdheid heb ik toch ook nog een aantal vragen omtrent de organisatie van deze week.

Om te beginnen heb ik een algemene bedenking. Het was de bedoeling dat de scholen zich die dagen zouden inzetten om de diversiteit te promoten. Volgens berichten die ik heb gekregen, zouden heel wat scholen deze week echter bijna volledig hebben genegeerd. Daarvoor waren er een aantal redenen, eigen aan de scholen zelf.

Ik heb daarnet al gesproken over dat scheldlied, waarbij ik erop gewezen heb dat het risico ernstig aanwezig was dat de boodschap verkeerd zou worden geïnterpreteerd. Erger nog vind ik dat de mensen uit het onderwijs, aan wie gevraagd werd zich gedurende een hele week in te zetten om het project gestalte te geven, mee als verantwoordelijken zouden kunnen worden aangewezen. Ze zouden dus met de vinger kunnen worden gewezen voor de slechte en vulgaire uitwerking van een gedeelte van dit project, hetgeen uiteraard te allen prijze dient te worden vermeden. De talrijke schooldirecteurs en leerkrachten, die dagelijks begaan zijn met de opleiding en de opvoeding van onze kinderen, verdienen dit immers absoluut niet.

Dillen

Inzake de invulling ten gronde van deze actie wens ik toch wel een aantal vragen te stellen. U wilt komaf maken met de moeilijkheden die kinderen ondervinden omwille van een handicap, een andere seksuele geaardheid, enzovoort. Dat is een zeer brede doelstelling. Inhoudelijk is het me echter opgevallen dat de invulling van deze Week van de Diversiteit in het onderwijs eigenlijk hoofdzakelijk beperkt bleef tot de holebithematiek.

Het departement Onderwijs heeft promotiemateriaal verspreid in de vorm van folders, affiches en didactisch materiaal. Dat didactisch materiaal bestond uit video's en uit een handboek. Hierin werd dus hoofdzakelijk de klemtoon gelegd op de holebithematiek : een thema waarvan het uw bedoeling was dit extra in de verf te zetten. Vanuit het katholiek onderwijs kwam hierop vrij vlug de kritiek dat de Week van de Diversiteit eigenlijk op een te eenzijdige wijze werd ingevuld. Eerlijk gezegd kan ik die kritiek ook wel begrijpen. De Week van de Diversiteit staat immers voor meer dan enkel en uitsluitend de holebiproblematiek. Deze week mag niet uitgroeien tot een informatiecampaïne over homofilie.

Ik denk dat iedereen het er wel over eens is dat mensen op basis van hun seksuele geaardheid niet mogen worden gediscrimineerd. Ik denk dat daarover geen discussie meer bestaat. Dat kan echter niet betekenen dat hetero-, homo- en biseksualiteit kunnen worden gelijkgeschakeld. Het katholiek onderwijs stelde terecht in zijn kritiek dat met betrekking tot deze thematiek binnen het opvoedingsproject en de leerplannen van de katholieke school heteroseksualiteit preferentieel wordt behandeld.

Dat betekent uiteraard niet dat de holebithematiek niet ter sprake zou mogen komen in een katholieke school. Het is evident dat een katholieke school open staat voor alle levensvragen waarmee jongeren worden geconfronteerd. Met andere woorden, ook de holebithematiek moet bespreekbaar zijn. Omtrent dit dossier moet objectieve informatie worden verschaft aan de jongeren, zonder echter de bedoeling te hebben om promotie te maken voor homofilie en biseksualiteit. Het informatiepakket dat door het departement ter beschikking werd gesteld, was op dit punt eigenlijk nogal vrij eenzijdig opgesteld.

Mevrouw de minister, een derde opmerking is toch wel dat het bijzonder opvalt dat u wel de holebithematiek in de verf wilde zetten, maar dat een an-

dere groep van mensen die meer tot uw doelgroep zouden moeten behoren, totaal afwezig is gebleven. Ik heb het dan zeer specifiek over de problematiek van personen met een handicap. Ik vind dat bijzonder betreuenswaardig. Het gaat hier om een grote groep van mensen die al te vaak uit de boot vallen. Ook in de Week van de Diversiteit zijn ze weer uit de boot gevallen. Ze hebben bijna geen aandacht gekregen, ook niet – voorzover ik weet – in de documentatie die door het departement Onderwijs werd verspreid. Ik verwijs naar de folder die werd verspreid naar aanleiding van deze week. Dat is een folder die hoofdzakelijk gericht is op de thematiek die ik daarnet heb aangekaart. Specifiek een onderdeel met betrekking tot de personen met een handicap ontbreekt daarin volledig. Dat betreurt ik ten zeerste.

Wat is de inbreng vanuit het ministerie van Onderwijs in het geheel van de campagne ? Draagt de volledige campagne, zoals voorgesteld door de minister van Jeugd, ook uw integrale goedkeuring ? Ik vind dat een van de uitdrukkelijke opdrachten van het onderwijs erin bestaat jongeren te vormen en op te leiden, dit uiteraard gecombineerd met de opvoedkundige functie, waarbij de ouders als hoofdverantwoordelijken een belangrijke rol spelen.

Ik heb er al op gewezen dat leerkrachten tijdens hun opdracht dagelijks zware inspanningen leveren om kinderen en jongeren bij te brengen wat hoort en wat niet hoort. Zo leveren ze onder meer inspanningen om pesten te voorkomen. Met scheldcampagnes worden deze inspanningen echter volledig tenietgedaan.

Meent u dan ook, mevrouw de minister, dat de campagne die werd uitgewerkt en gelanceerd, past in de opvoedkundige en pedagogische opdracht die aan het onderwijs is toevertrouwd ?

Hoe zijn de scholen betrokken bij de uitvoering van dit initiatief ? Ze hebben de opdracht gekregen om de week van de diversiteit te promoten. Waren ze eigenlijk verplicht om hieraan deel te nemen of mochten ze dat zelf kiezen ? Op welke wijze werden de scholen hierbij ondersteund en begeleid ?

Deze campagne zal onbetwistbaar hebben geleid tot protest van ouders die het goed menen met hun kinderen en behoorlijke inspanningen leveren om hun kinderen op een goede manier op te voeden. Op welke wijze zal dit protest van de ouders door de onderwijswereld worden opgevangen ? Zijn hiervoor maatregelen genomen ?

Dillen

Ik heb nog een bijkomende vraag, mevrouw de minister. Als u mij hierop vandaag niet kunt antwoorden, zal ik ze opnieuw stellen als schriftelijke vraag. Tijdens de week van de diversiteit zou u aan een twintigtal scholen die een heel specifiek initiatief hebben genomen, een geldprijs hebben toegekend. Is dat ondertussen gebeurd? Kunt u mij een aantal voorbeelden geven van initiatieven die werden bekroond?

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, ik wil reageren op de uitdrukking van mevrouw Dillen over 'ouders die het goed menen met hun kinderen'. Daarmee impliceert ze dat alle andere ouders het niet goed menen met hun kinderen. Ik denk dat mevrouw Dillen toch moet uitkijken en moet zien waar de grenzen liggen, ook in het kader van wat er gisteren is gebeurd. Ik vind het een kleine beschuldiging.

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Voor alle duidelijkheid: ik ga ervan uit dat alle ouders, of althans het grootste gedeelte ervan, het heel goed menen met hun kinderen. Spijtig genoeg zijn er uitzonderingen. We moeten toch durven stellen dat niet alle ouders even gelukkig zijn met de wijze waarop de Vlaamse regering deze Week van de Diversiteit heeft ingevuld of met de manier waarop ze in de pers werd voorgesteld. Ik denk dat vele ouders daarbij de wenkbrauwen hebben gefronst, sterker nog, daartegen hebben geprotesteerd.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil eerst even de verschillende initiatieven in de juiste verhouding plaatsen. De Week van de Diversiteit is een initiatief van mij, in samenwerking met minister Vogels en minister Van Grembergen. We hebben gewerkt via een interdepartementale stuurgroep, die uiteraard in de aanloop van deze week een aantal keren is samengekomen om initiatieven uit te werken en dies meer.

Dit initiatief vertrekt vooral vanuit een website – www.weekvandediversiteit.be – waar scholen en verenigingen interactief informatie over diversiteit konden geven en krijgen. In samenwerking met

verenigingen konden scholen zich via deze website tot 29 januari inschrijven met projecten over de vier thema's van de Week van de Diversiteit. U hebt die vier thema's zelf ook genoemd, dat waren gender, holebi, handicap en etniciteit. In de week van 10 tot 14 februari 2003, de eigenlijke week van de diversiteit, werden deze projecten dan bezocht door een multidisciplinaire jury. Die jury was samengesteld uit mensen van de welzijns- en onderwijssector en van de minderhedenverenigingen. De scholen met waardevolle initiatieven in samenwerking met zoveel mogelijk partners heb ik beloond met een geldprijs en uitgenodigd voor het feestelijke slotevenement op 14 februari 2003.

Ik ken de details niet van de scholen die zo een prijs hebben ontvangen. Wel kan ik zeggen dat er een honderdtal inzendingen waren, allemaal heel verscheiden. Het waren dus zeker niet alleen initiatieven op het vlak van de holebi-problematiek, er waren ook heel wat initiatieven op het vlak van de problematiek van kinderen met een handicap. Daarmee wil ik dan ook onmiddellijk uw uitspraak tegenspreken dat er weinig aandacht werd geschonken aan die problematiek en veel aan de holebi-problematiek. Ik kom hierop straks nog even terug.

'Gelukkig allemaal anders' is een initiatief van minister Van Grembergen in het kader van de Week van de Diversiteit. Hij liet de campagne bedenken door het steunpunt Jeugd. De campagne is gevoerd in de taal van de jeugd. Ik kan wel begrijpen dat sommige volwassenen misschien een beetje raar opkeken van de manier waarop een en ander werd verwoord. Bij jongeren – met uitzondering dan van de jongeren die u hebt geraadpleegd – sloeg de campagne blijkbaar toch wel aan. De boodschap van het scheldlied is duidelijk: we hebben allemaal onze eigenaardigheden, maar het is tijd voor respect, respect voor diversiteit. Daar sta ik uiteraard volledig achter. Op vraag van minister Van Grembergen heb ik het promotiemateriaal naar de scholen gestuurd, maar enkel naar secundaire scholen en hogescholen. Ik was namelijk van oordeel dat de boodschap op de affiches voor de basisscholen niet voldoende duidelijk was. Voor basisscholen was nog enige achtergrondinformatie nodig geweest, maar daarvoor ontbraken de mogelijkheden.

Scholen worden uiteraard niet verplicht om deel te nemen aan de Week van de Diversiteit. Ze zijn echter wel verplicht om de eindtermen na te streven, die vragen om respect voor mensen met een andere etniciteit, een ander geslacht of een andere aardheid en voor personen met een handicap.

Vanderpoorten

De website waarover ik sprak, bevat verschillende elementen. Ze omvat voor de vier doelgroepen de volgende items. Er zijn aanzetten, dit zijn activiteiten en didactisch materiaal in allerlei werkvormen die scholen of verenigingen kunnen gebruiken om te werken aan die eindtermen. De website bevat ook achtergrondinformatie over de vier thema's, aangeleverd door koepelorganisaties, universiteiten en verenigingen. Er zijn meetinstrumenten om voor de vier thema's een zelfanalyse te kunnen uitvoeren. Er is ook een forum waar iedereen informatie kan aanbieden en vragen. De meeste gestelde vragen komen met hun antwoord op de site te staan. Alle projecten die werden ingediend, staan eveneens op de site, zodat scholen en verenigingen van elkaar kunnen leren en elkaar kunnen inspireren. Het initiatief blijft uiteraard niet beperkt tot deze ene week. De website wordt dan ook voortdurend geactualiseerd en zal in de loop van het schooljaar nog verder worden aangevuld.

Het promotiemateriaal dat ik naar de scholen heb gezonden, omvat affiches en stickers die naar deze website verwijzen. Verder werden er boomerangkaarten verspreid en folders die het doel van de Week van de Diversiteit duidelijk maken.

De Week van de Diversiteit nodigt scholen en verenigingen uit om samen te werken aan het idee dat verschillen tussen mensen geen bedreiging maar net een verrijking zijn. Het idee van zelfbeschikking, autonomie en gelijkwaardige participatie aan een meer inclusieve maatschappij wil ik door zoveel mogelijk jongeren laten ervaren. Daarom is dit voor mij een campagne die past in de opvoedkundige en pedagogische opdracht die aan het onderwijs is toevertrouwd.

Protest van ouders ontstaat vaak wanneer ze niet goed of niet volledig geïnformeerd zijn. Dit protest vangen wij op door ouders te verwijzen naar de website en hen de mogelijkheid te bieden vragen te stellen of bedenkingen te uiten via een contactadres. Deze vragen worden uiteraard steeds beantwoord. Mevrouw Dillen, u had het over de reactie van het katholieke onderwijs, maar ik denk dat u daar wat veralgemeent. Er kwamen namelijk ook van katholieke scholen schitterende inzendingen binnen over het deelaspect holebi. Ik denk dus dat u niet te veel mag veralgemenen. Belangrijk is dat geen enkele school werd verplicht om daaraan mee te werken, zoals ik reeds zei.

Als u de indruk hebt dat er meer materiaal is verspreid over de holebiproblematiek dan over de an-

dere, dan kan ik u daarin gelijk geven. Waarom hebben we dat echter gedaan? We krijgen net heel veel reacties van leerkrachten die zeggen dat ze nood hebben aan materiaal om de holebiproblematiek bespreekbaar te maken in de klas. Dat is veel minder het geval voor de problematiek van kinderen die speciale onderwijsbehoeften hebben. Er bestaat heel veel materiaal over de problematiek van personen met een handicap, gender en etniciteit. Het enige waarover weinig bruikbaar didactisch materiaal bestaat voor leerkrachten, is net die holebiproblematiek. Dat was de reden voor het ontwikkelen van een map voor leerkrachten en een videofilm. Dat was echter materiaal dat we de leerkrachten wilden aanreiken, zonder hen te verplichten er gebruik van te maken. Dat is nogal vanzelfsprekend, dacht ik.

Ik zeg nogmaals dat op de slotconferentie van 14 februari 2003 zeker niet enkel aandacht werd geschonken aan de problematiek van holebi's. Mijn ervaring is dat protest na een juiste informatie verandert in gelukwensen met het initiatief.

De sfeer was schitterend. De deelgroepen zijn er door de leerlingen op een prachtige manier in de belangstelling gebracht. Als ik daar meerdere vragen over krijg, ben ik bereid om dit onderwerp opnieuw aan te kaarten. Alleen al het feit dat er discussie over ontstaat, vind ik belangrijk voor het plaatsen van een en ander.

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord, maar heb er toch enkele bedenkingen bij. Inzake de wedstrijd zegt u dat er een honderdtal initiatieven zijn binnengekomen waaruit u hebt moeten selecteren. U zegt dat ze niet allemaal over de holebithematik gingen, maar ook over personen met een handicap. Dat is niet de verdienste van uw departement, maar van de scholen zelf.

U zegt dat de taal in het lied en op de stickers de taal van de jongeren is. Dat verwondert me van iemand als u. Ik geloof dat niet. Het hoort niet dat jongeren zich dagelijks uitdrukken met woorden als varkenssmoel, strontzak, klootzak en bleekscheet. Ik zeg niet dat jongeren dat niet durven gebruiken. Ik betrap mijn kinderen ook op het gebruik van weinig fraai woordgebruik. Ik zie het echter als mijn plicht en die van het onderwijs om de jongeren daarop terecht te wijzen.

U zegt dat er over veel thema's al voldoende materiaal bestaat. Dat is juist. Zoals het katholiek on-

Dillen

derwijs stelt, is het belangrijk om de holebithematiek bespreekbaar te maken. Het is belangrijk om objectieve informatie te geven, zonder dat het de bedoeling mag zijn om promotie te maken en zonder hetero-, homo- en biseksualiteit gelijk te schakelen. Dat moet worden beklemtoond. Ik dring erop aan om volgend jaar eens extra de klemtoon te leggen op andere doelgroepen, zoals personen met een handicap. Ook zij hebben dat recht.

Minister Marleen Vanderpoorten : U bent slecht geïnformeerd. De problematiek waarmee personen met een handicap worden geconfronteerd, is uitgebreid aan bod gekomen in de Week van de Diversiteit. Ik zal niet proberen om u te overtuigen, maar ik vind het gek dat u steeds spreekt over 'promotie maken voor de holebithematiek'. Hoe kunnen we daarvoor promotie maken ?

Mevrouw Marijke Dillen : Mevrouw de minister, ik citeer daarmee uit het officieel standpunt van het katholiek onderwijs. Dat zijn niet mijn woorden.

De voorzitter : Ik deel de verontwaardiging van mevrouw Dillen over het scheldlied.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de positie van het gemeentelijk onderwijs na de goedkeuring van onderwijsdecreet XIV

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Martens tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de positie van het gemeentelijk onderwijs na de goedkeuring van onderwijsdecreet XIV.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, we hebben bij de bespreking van onderwijsdecreet XIV veel aspecten onder de loep genomen. Er is veel aandacht gegaan naar de positie van het gemeentelijk onderwijs, wat begrijpelijk is. We hebben onze zorg uitgedrukt over die positie en we blijven dit dossier met veel aandacht volgen. Ik heb het dan over hun algemene positie, maar ook over bepaalde onderdelen, zoals de posi-

tie van de godsdienstleraar, de bijzondere leermeester, enzovoort. Daar wil ik het vandaag echter niet over hebben.

Op een bepaald ogenblik heeft het OVSG zijn ontgoocheling uitgedrukt in een persmededeling over een gesprek waar u aanwezig zou zijn, maar niet kwam opdagen en dat bijzonder moeilijk was verlopen. Uw afwezigheid was begrijpelijk omdat u in het Vlaams Parlement de stemming over dit decreet wou bijwonen. Het gemeentelijk onderwijs krijgt de indruk dat het in snelheid wordt genomen en dat er geen eerlijk gesprek komt. Op het terrein doet zich sluipende besluitvorming voor zonder dat daarover open kan worden gedebatteerd. Nochtans is er duidelijk gevraagd naar dergelijk gesprek. In december en februari heeft het OVSG een nota opgesteld waarin werd verwoord hoe dat onderwijs zijn kerntaak ziet. Er is veel onzekerheid en zelfs irritatie.

U hebt een volgende gesprek gepland op 24 maart. Het OVSG stelt zich de vraag wat er ondertussen allemaal gebeurt. Onderwijsdecreet XIV is goedgekeurd en heeft een aantal gevolgen. Er wordt gewerkt aan het ontwerp van participatiedecreet dat implicaties zal hebben. Ondertussen loopt er sociaal overleg. Er zullen dus beslissingen worden genomen die vooruitlopen op het kerntakendebat.

Als u het gesprek aangaat over de hertekening van het onderwijslandschap, moeten de partners het gevoel krijgen dat het een open gesprek is. Ze moeten de kans krijgen om argumenten te geven zodat een consensus kan worden bereikt. Dat is een parallelle beweging. De irritatie ontstond toen werd gezegd dat een kerntakendebat niet meer nodig was. Uw medewerker heeft zich op dat punt vergaloppeerd. Hij zei dat onderwijsdecreet XIV was goedgekeurd, en dat daarmee de positie van het gemeentelijk onderwijs duidelijk is. Dat staat haaks op datgene wat we in het parlement hadden afgesproken. We hebben altijd gezegd dat dit een voorafname was op het kerntakendebat, maar dat hebt u steeds ontkend. Als een medewerker dan het tegendeel beweert, dan is er ongerustheid en moet het vertrouwen worden hersteld om tot oplossingen te komen. Mijns inziens kan men in het onderwijs niet tot een goede oplossing komen als dat niet gebeurt in het licht van een goed vergelijk.

Mevrouw de minister, waar staan we nu eigenlijk met dat kerntakendebat ? Ik verwijs niet zozeer naar de hele Vlaamse regering, maar wel naar uw kabinet. Welk traject hebt u tot op heden reeds doorlopen en welk traject moet nog worden doorlopen ? Welke eventuele conclusies liggen reeds

Martens

voor, in de vorm van een ontwerp of eventueel van een beslissing ?

Bij het kerntakendebat komen vele aspecten aan bod. U wilt tot een landschap komen met één officieel onderwijs versus vrij onderwijs. Dat officieel onderwijs zou dan nog verschillende initiatiefnemers kunnen kennen. Het hoeft dus niet helemaal gestroomlijnd te zijn en het hoeft niet noodzakelijk één model te zijn. (*Opmerkingen van de heer Gilbert Van Baelen*).

Ik heb 'zou kunnen' gezegd, dus een eventualis. Verschillende initiatieven blijven mogelijk, zowel aan de ene als aan de andere kant. We kunnen dat wel enigszins volgen, maar daarbij rijst de vraag met welk ritme dat zich nu voortzet. U koppelt daar de verzelfstandiging aan van het officieel gesubsidieerd onderwijs. Hoe ziet u dat ? Volgens welke timing ?

Ik verwijs naar het participatieve schoolbestuur. In welke mate legt het participatiedecreet reeds de basis voor een verzelfstandiging ? Het is immers duidelijk dat die verzelfstandiging en die participatie ten aanzien van elkaar interfereren. Het zou namelijk niet heel geloofwaardig zijn als u een bepaald model van verzelfstandiging voor ogen houdt om dan nog een oud en in feite achterhaald model te hanteren.

Wat zal er gebeuren met de samenwerkingsverbanden die tot stand gebracht moeten worden ? Ik wil dit illustreren met een gesprek dat ik deze week had met een aantal West-Vlaamse directeurs uit het vrij onderwijs. Het ging zowel om directeurs van grote als van kleine scholen, gaande van pakweg 100 tot 700 leerlingen. Welnu, in dat spanningsveld zouden zij heel graag samenwerken op het niveau van de gemeente om aldus het streefcijfer te bereiken. Zij kunnen dat echter niet omdat die gemeentelijke scholen als officiële scholen vrijekeuzescholen worden. (*Opmerkingen van de heer Gilbert Van Baelen*)

Er heerst dus onduidelijkheid. Ik stel vast dat ook bij het OVSG deze onduidelijkheid leeft.

Wat is eigenlijk het verschil tussen een vrijekeuze-school en een officiële school ? Gaat het daarbij misschien om een officiële school sui generis, zoals dat altijd het geval is geweest voor het gemeentelijk onderwijs ? In welke mate blijft dat officieel onderwijs sui generis eigenlijk bestaan ? Die vraag blijft dus leven. Er zijn heel veel uitspraken –

onder meer van de Raad van State – die dat bevestigen.

We zouden dus in een nieuw statuut terechtkomen waarbij we afstand moeten nemen van vrije CLB's en waarbij we een aantal zaken inzake samenwerking en dienstverlening niet meer zoals vroeger kunnen doen. Bovendien worden we verplicht om bij overname voor altijd zedenleer te organiseren. Zij zeggen ook dat ze nu verplicht worden tot samenwerking. We weten evenwel dat dit geen overname is en voorlopig hoeven ze dat niet te doen. Kijk maar even wat er gebeurt in het secundair onderwijs. Ook daar werden samenwerkingsverbanden opgezet, maar we stellen vast dat die samenwerkingsverbanden onder meer in onderwijsdecreet XIV bijkomende bevoegdheden op het vlak van het personeel en de middelen krijgen. Dit was een van de pluspunten in de toelichting.

Wat nu gebeurt, is volgens hen nog maar het begin. Dat is nog maar bestuurlijk. Ze hebben het gevoel een rekker rond hun nek te krijgen waardoor ze wat zullen aanzwellen vermits ze door de minister wat gevet worden. Zo zal die rekker wat beter spannen.

Wanneer we nu vaststellen dat die bestuurlijke eenheid langzamerhand verglijdt in een zelfde pedagogisch verhaal, waar zal zich dan dat breekpunt voordoen dat wij, als vrij onderwijs, terecht zullen moeten komen in het verhaal van het gemeentelijk onderwijs, met alle verplichtingen die daaraan verbonden zijn ? Dit betekent dus dat we onze CLB's, waar we vandaag mee samenwerken, zullen moeten loslaten. Ik vertel dit alles omdat dit op het terrein sterk leeft. Het is dus niet zomaar uit mijn fantasie ontsproten. Dit wordt gezegd door directeurs die niet weten waar ze vandaag aan toe zijn. Ik stel vast dat er heel wat vragen leven. Die vragen zijn niet alleen van belang voor het vrij onderwijs, maar ook voor het gemeentelijk. Immers, naargelang van het antwoord dat u zult geven, zullen bepaalde bewegingen al dan niet mogelijk zijn.

Eigenlijk komt de sector vandaag tot de analyse dat de samenwerking over de netten heen, die u in het begin van de legislatuur hebt gepropageerd en waarbij u door de hele regering gesteund werd, wel gewenst is, maar onmogelijk werd gemaakt. (*Opmerkingen van de heer Gilbert Van Baelen*)

Mevrouw de minister, toen ik mijn vragen op papier zette, had ik nog niet die ontmoeting gehad met die directeurs. Waar staan we nu met het kerntakendebat ? Zijn er reeds eventuele conclusies ? Zo ja, welke ? Wat is de betreffende verhouding in

Martens

het licht van het verlengde van onderwijsdecreet XIV en in het licht van de toekomstige herteke-ning van het onderwijslandschap ? Wat is de positie van het gemeentelijk onderwijs ten aanzien van bijvoorbeeld het gemeenschapsonderwijs ? Hoe verhouden zij zich ten aanzien van elkaar ? Is dat nu hetzelfde geworden ? Zitten zij nu in een soort van bedding die hen in hetzelfde verhaal duwt ? In welke mate hebben zij nog een eigen perspectief ?

Ik wacht vol ongeduld op uw antwoorden.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, heel wat van de bijkomende vragen van de heer Martens zijn duidelijk geïnspireerd op een 'eventualis'. Ik heb de indruk dat hij soms politiek bedrijft op basis van eventualiteiten die hij probeert tot leven te wekken, en waarmee hij probeert de fantasie van bepaalde directies aan te wakkeren.

Los daarvan ben ik, net zoals de heer Martens, sterk geïnteresseerd in de stand van zaken met betrekking tot het kerntakendebat en de rol van de gemeenten daarin. Ik hoop evenwel dat u in dat debat verder gaat dan alleen maar het OVSG. Ik hoop dat u daar niet alleen de onderwijskoepels in betreft, maar ook de organisaties van de gemeenten zelf. Soms is er namelijk een discrepantie tussen enerzijds de ideeën van de gemeentelijke onderwijskoepel over de rol van de gemeente en over haar kerntaken en verantwoordelijkheid inzake onderwijs, en anderzijds wat de VVSG dienaangaande zelf denkt. De gemeenten hebben mijns inziens een heel belangrijke rol te vervullen en ik zou graag vernemen hoe ver u op dat vlak staat.

Het feit dat het kerntakendebat nog niet afgerond is, mag evenwel niet leiden tot een stilstand in het onderwijsbeleid. Ik heb een beetje de indruk – maar ik hoop dat ik me hierin vergis – dat de heer Martens eigenlijk wel een soort stilstand bepleit voor alle andere ontwerpen van decreet die hier voorliggen en waarover eerst meer duidelijkheid moet komen.

Ik heb een bemerking bij de vraag of de verzelfstandiging van de gemeenten wel wenselijk is, rekening houdend met het feit dat het gemeentelijk onderwijs nog bepaalde middelen moet ontberen. In dat verband wil ik aan de heer Martens zeggen dat de studie van Deloitte & Touche heel duidelijk was. De grootste discriminatie bestaat tussen het vrij

onderwijs en het gemeentelijk onderwijs. Nu wil ik niet de armoede herverdelen, maar als u de druk wilt opvoeren ten einde in de toekomst een financieringssysteem te krijgen waarbij elk kind op dezelfde manier gefinancierd wordt, dan pleit ik juist voor deze verzelfstandiging. Immers, dan zal de groep die ijvert voor een eerlijker financieringsmechanisme, alleen maar groter worden. Nu zijn die gemeentescholen minder vragende partij vermits er een grotere compensatie is. Dat vind ik niet goed.

Trouwens, in het kader van de opdracht die de gemeenten inzake onderwijs moeten vervullen, is die verzelfstandiging mijns inziens een eerste voorwaarde. In het kader van de gelijke financiering is die verzelfstandiging zelfs een noodzakelijke voorwaarde voor het vermijden van ongelijkheid.

Mijnheer Martens, ik wou nog even terugkeren op uw eventualis. Misschien lees ik het onderwijsdecreet XIV totaal verkeerd, maar zoals ik het begrip is er gemeentelijk onderwijs dat in aanmerking kan komen als vrijekeuzeschool, en is er daarnaast ook gewoon gemeentelijk onderwijs. Dat laatste kan blijven functioneren met de huidige CLB's.

Wat mij betreft zouden alle scholen van het gemeentelijk onderwijs vrijekeuzescholen moeten zijn. Ze hoeven daarvoor niet bij een officieel CLB te zijn. Ik geef echter toe dat het nog in dit decreet staat. We willen immers niet dat al die basisscholen verplicht worden naar andere CLB's over te stappen.

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het is juist positief dat we in onderwijsdecreet XIV het karakter hebben bepaald van de gemeentescholen. Die kunnen dan door de overheid worden erkend. Als ze in aanmerking komen als vrijekeuzeschool moeten ze de begeleiding door een officieel CLB laten doen. Dat is een verduidelijking van hun karakter.

Mevrouw de minister, we merken inderdaad dat het kerntakendebat tussen u en het OVSG niet vlot verloopt. Hoe komt dat ?

Voor het overige zit deze interpellatie vol met punten die nog moeten worden besproken. Onder meer over de verzelfstandiging hebben de fracties zich nog niet kunnen uitspreken. Ik vraag me af of

Van Nieuwkerke

dit bij een interpellatie moet gebeuren, dan wel in een debat ten gronde wanneer het thema duidelijk is. Ook in onze fractie wordt daarover gediscussieerd.

Er is gesproken over radicale verzelfstandiging, maar we pleiten liever voor vrijwilligheid en geleidelijkheid. De diversiteit van het landschap is bijzonder groot. Er is een groot verschil tussen gemeentelijk onderwijs in een grootstad en gemeentelijk onderwijs in een landelijk gebied. We kunnen ze niet op dezelfde manier benaderen.

De vraag is wat we precies willen verzelfstandigen, de individuele scholen of de gemeentescholen van een stad of gemeente als geheel ? Maken we er een zelfstandige publiekrechtelijke rechtspersoon van, zodat het contact tussen de inrichtende macht en de gemeenteraden wordt verbroken ? Dat zou jammer zijn voor dat onderwijs, want in de gemeenteraden zitten de rechtstreeks verkozenen.

We zijn voorstander van een samenwerking van al degenen die officieel onderwijs aanbieden : de gemeenten, het gemeenschapsonderwijs en de provincies. Dat kan leiden tot een rationeel aanbod in een bepaald gebied.

Ten slotte moeten we een keuze maken. Ofwel voeren we nu het debat ten gronde, ofwel wachten we tot er wat teksten klaar zijn.

De voorzitter : De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, we kunnen er niet omheen dat er de laatste weken wat schort met dit dossier en de gevoeligheden van het gemeentelijk onderwijs. Het gaat me er niet om wiens fout dat is ; het is een vaststelling. De dag dat onderwijsdecreet XIV is goedgekeurd, was er in De Pinte een bijeenkomst van directeurs van het basisonderwijs. Die ongerustheid komt niet zomaar uit de lucht vallen. Er kan worden beweerd dat er politieke machinaties achterzaten, maar ik geloof veeleer dat het een uiting was van wat er bij de gewone directeur leeft. Ze waren trouwens massaal aanwezig. *(Opmerkingen van de heer Lucien Suykens)*

Dan ben ik zelf verbaasd over mijn invloed. Dat belooft voor de verkiezingen. Er wordt blijkbaar smalend over gedaan, maar we zaten niet mee in die organisatie, en ik heb daar genoeg mensen gesproken om te merken dat ze ongerust zijn. Het is

aan het beleid om duidelijkheid te scheppen, en zelf vraag ik ook niets liever.

Waar zit juist het spanningsveld ? De heer Sannen heeft terecht gezegd dat de gemeentescholen er blijkens de studie financieel niet slecht bij varen. Daar gaat het juist om. Niet iedereen in de gemeenteraad, in de meerderheid of de oppositie, staat te springen voor het eigen gemeentelijk onderwijs. Er zijn er veel die de gemeentebegroting bekijken en zich afvragen waarom er zoveel miljoenen moeten worden bijgepast. Waarom zouden ze dat überhaupt doen ? Dat heeft inderdaad te maken met het verschil in financiering.

De scholen, de directies en de leerkrachten zijn bang dat, als de verplichting wegvalt, ze een speelbal zullen worden van het lokale beleid, en dat de meerderheid, als ze niet langer wil investeren, de school van de hand zal doen. Dat is de onrust waar het om gaat.

Het enige dat ik vraag, is dat het kerntakendebat grondig wordt gevoerd, zodat er duidelijkheid komt. Onze fractie blijft van mening dat de gemeenten in deze een belangrijke opdracht te vervullen hebben. Mevrouw de minister, blijkbaar heb ik het niet verkeerd begrepen dat de schrapping van die twee artikels niets aan de realiteit verandert.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, onderwijsdecreet XIV wordt blijkbaar door sommige leden van de oppositie negatief geïnterpreteerd, terwijl anderen hebben toegejuicht wat erin staat over het officieel onderwijs en over het open karakter. Er staat heel nauwkeurig in beschreven wanneer het officieel gemeentelijk onderwijs de vrije keuze kan waarborgen en welke de bijkomende opties kunnen zijn. We horen echter inderdaad een dissonantie tussen de stem van het OVSG enerzijds en de VVSG anderzijds.

Het kerntakendebat moet gevoerd worden over de essentie. We moeten stoppen met enerzijds te zeggen dat de gemeente het niveau is om kleuter- en basisonderwijs te organiseren, en anderzijds het vrij initiatief de vrije loop te laten. Als de vrije markt voor 40 percent de markt bepaalt, dan kunnen we moeilijk volhouden dat een overheid, in casu de gemeente of de stad, de organisator of aanvullende organisator moet zijn.

Van Baelen

De pleitbezorgers van het officieel onderwijs op gemeentelijk niveau zeggen steeds dat het ook de vrije keuze moet waarborgen. Een belangrijk grondwetsartikel zegt echter dat het de Vlaamse Gemeenschap is die de vrije keuze moet waarborgen. Ook daarover moet maar eens uitsluitsel komen. (*Opmerkingen*)

Ik heb het woord waarborgen en niet het woord organiseren in de mond genomen.

Aan de hand van de studie inzake de objectieerbare verschillen krijgen we steeds te horen dat het niet langer kan dat die steden en gemeenten geld toe krijgen, tot 100.000 frank per leerling per jaar in het basisonderwijs. Maar als een gemeente dan een initiatief neemt en verder gaat dan de bepalingen inzake de sociale voorzieningen die nauwkeurig zijn opgesomd in het decreet inzake het basisonderwijs, dan moet men daar niet aan window-dressing doen. Men kan die beide dingen niet met elkaar verzoenen.

We kunnen vinden dat de gemeente daar een zekere rol in moet spelen. De heer Martens verwees er terecht naar : in het prille begin van deze zittingsperiode werd er gesproken over de netoverschrijdende samenwerking. Toen was er geen sprake van een debat over het pedagogisch project, maar wel van een debat over infrastructuur, ICT en dergelijke meer. Daar heb ik trouwens regelmatig over gediscussieerd. Dat waren dus die elementen die niet meteen het pedagogisch project hoeven te bedreigen. Ik heb de indruk dat men nu graag alles op één hoopje gooit, om bepaalde dingen te hypothekeren. Als men daarnaast dan ook nog meent dat de gemeente de inrichtende macht moet zijn, dan krijgt men de totale oorlog. Dan is er sprake van twee hanen op één nest. We weten allen dat dit heel moeilijk is.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, ik ga u de juiste stand van zaken over het kerntakendebat geven, zonder de discussie te heropenen over het onderwijsdecreet XIV. Dit lijkt me immers niet het ogenblik daarvoor.

In de voorbije maanden is er in andere departementen met verschillende partners gesproken over de kerntaken van de diverse overheidsniveaus. Wij hebben dat uiteraard ook gedaan voor de onder-

wijssector. Op geen enkel moment is men daar echter tot een eenduidig standpunt gekomen. De gesprekken concentreerden zich grotendeels op het basisonderwijs, niet omdat de andere niveaus niet belangrijk zijn, maar tot op dit ogenblik zijn ze gewoon nog niet aan bod gekomen. In eerste instantie zat de koepel van het stedelijk en gemeentelijk onderwijs, het OVSG, en die van de provincies rond de tafel. Ook met hen is er echter op geen enkel moment gebleken dat er eensgezindheid was over een aantal stellingen. Heel vaak ging het dan over discussies die ook woedden bij het debat over het onderwijsdecreet XIV. Het ging met name over kunnen en over moeten. Het ging over de vraag hoe het stond met de gemeentelijke autonomie. Dat alles is enkele weken geleden aan bod gekomen. Toen is het onderwijsdecreet XIV besproken en goedgekeurd in de plenaire vergadering van dit parlement. Op dezelfde dag was er een vergadering gepland met het OVSG en de provincies. Even werd er geoordeeld dat het beter was dit uit te stellen, maar daar dit al eens was uitgesteld, heb ik dit gesprek laten plaatsvinden. Het gesprek is inderdaad vastgelopen.

Daarna heb ik contact gehad met de centrale koepels. Zowel de provincies als de gemeenten hebben immers een onderwijssector. Ik heb aangedrongen op een hervatting van de gesprekken. De week na dien is dat ook gebeurd. Er is opnieuw een vergadering geweest met het gemeentelijke en het provinciale onderwijs. Hier werd ook het gemeenschapsonderwijs bij betrokken, na instemming van de diverse partners. Dat was een zeer constructieve vergadering, waarop diverse partners een aantal nieuwe perspectieven hebben aangereikt. Er was dus voldoende stof om een nieuwe tekst op te maken, die de basis van een verdere discussie zal vormen. Die verdere discussie zal op 24 maart plaatsvinden.

Ik ga niet in op de details. Dan zou ik vooruitlopen op het debat, dat nu het best even wordt overgelaten aan die vergadering.

Het officieel onderwijs is er inderdaad aan bod gekomen. Dat komt er misschien niet op korte termijn, maar misschien op langere termijn. Ook werd de vraag gesteld hoe het ene moet aansluiten op het andere. Ook kwam bijvoorbeeld de vraag aan de orde of we moeten streven naar een Raad voor Openbaar Onderwijs. In tweede orde is er gesproken over de eventuele verzelfstandiging. Daar zijn geen definitieve uitspraken over gedaan, maar ik heb wel gevoeld dat er veel interesse bestaat voor die mogelijkheid van officieel onderwijs en verzelf-

Vanderpoorten

standing. We zullen nu een nieuwe tekst opstellen, die dan kan worden besproken en bijgestuurd.

Men vroeg me of dit een interferentie geeft met de rest, met de ontwerpen van decreet waarmee we bezig zijn. Waarschijnlijk wel : in het onderwijs heeft alles invloed op elkaar. Het aanslepen van dit debat moet er ons echter niet van weerhouden om andere stappen te zetten. Alleen moeten we later bekijken hoe het ene naadloos kan aansluiten bij het andere. Dat hoeft geen probleem te zijn. In het verleden hebben de vergaderingen weinig rooskleurige perspectieven gegeven. Ik zag zelf niet goed in hoe we daar uit zouden komen op een wijze die iedereen tevreden zou stellen. Nu ben ik echter optimistischer gestemd. We kunnen nu een nieuwe poging doen om het debat opnieuw volledig op gang te brengen. Misschien kan er op vrij korte termijn dan toch nog een goede oplossing komen, waar alle betrokkenen zich achter kunnen scharen. Dat zou toch wel belangrijk zijn.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het was kort, maar heeft toch een en ander verduidelijkt.

U probeert opnieuw een vertrouwensrelatie op te bouwen met het gemeentelijke en het provinciale onderwijs. Dat impliceert in elk geval dat ze niet het gevoel krijgen dat ze de mosterd moeten eten na de maaltijd. Ze moeten het duidelijke gevoel hebben dat ze een open en eerlijke discussie kunnen voeren en samen met u een basisplan kunnen uittekenen.

Dat impliceert volgens mij dat u moet beseffen dat het onderwijsdecreet XIV vandaag een aantal gevolgen heeft op het terrein. We kunnen daarover discussiëren. Ik zeg alleen wat ik zie gebeuren, zowel binnen het vrij onderwijs als inzake de positie die het gemeentelijk onderwijs meent te hebben in de hele hertekening van het onderwijslandschap van het basisonderwijs. In het vrij onderwijs leeft het gevoel dat ze dit niet kunnen doen met het gemeentelijk onderwijs. Ook bij het gemeentelijk onderwijs leeft dat gevoel. Dat is de realiteit. Ik weet dat u binnenkort uw ronde van Vlaanderen doet. Op 11 maart komt u naar de Stadsschouwburg van Kortrijk. Ik heb dat genoteerd in mijn agenda. Ik wil graag komen beluisteren wat u aan de directeurs wilt zeggen. In Brussel is er een vergadering gepland van de inrichtende machten. Die onrust

leeft daadwerkelijk. Als men basisonderwijs wil organiseren, zeker in de landelijke gemeenten, dan krijgt men de indruk dat het gemeentelijke niveau geschikt is. Men zou elkaar heel graag tegemoetkomen, maar men heeft het gevoel dat men daar niet in slaagt. Men begint immers met het bestuurlijke verhaal, maar eindigt met het pedagogische verhaal. U kunt dit ontkennen, maar dat gevoel leeft. Door een aantal elementen van het onderwijsdecreet XIV, zo vindt men in de sector, aan beide zijden, zal men het eigen basisverhaal, van waaruit men steeds heeft gewerkt, moeten verraden. Dat zal aan de oppervlakte komen.

Bovendien ziet men in de sector een koppeling naar het secundair onderwijs ontstaan. Sommige van uw ambtenaren zeggen dat trouwens al. Ook daarom zijn die regels terzake wat analoog. Volgens die ambtenaren is dit een eerste beweging geweest. De tweede beweging is dan dat die samenwerkingsverbanden naderhand samengaan met samenwerkingsverbanden in het secundair onderwijs.

Mijnheer Sannen, u zegt dat dat niet zo is, maar ik stel vast dat die vrees bestaat. Het zou een goede truc zijn van de overheid. Er wordt gezegd dat het secundair onderwijs geld heeft, maar dat het niet wil doen wat voormalig minister Van den Bossche heeft gedaan. Dat heeft kwaad bloed gezet. We hebben dat hersteld. Nu moet het basisonderwijs bij het overgesubsidieerde secundair onderwijs aankloppen voor meer geld. De overheid zal dan goed weggkomen. Mevrouw de minister, als dit waanideeën zijn, zeg het dan.

Het openbaar onderwijs wordt via financiering en subsidiëring met publieke middelen ruim gesubsidieerd. De gemeenten kunnen niet anders dan bijpassen. Ik kan me niet inbeelden dat de gemeenten een fancy-fair of een pannenkoekenfestijn organiseren. Ze zijn verplicht om een beroep te doen op publieke middelen. Het onderwijs moet op een evenwichtige en voldoende manier worden gesubsidieerd.

Mevrouw de minister, we nemen nota van uw antwoord. We zullen dit met veel aandacht blijven volgen, ook in naam van de vele leerlingen.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Het klopt dat er allerlei verhalen de ronde doen. Die worden gevoed door uitspraken van parlementsleden die het allemaal goed weten volgens de scholen. We begin-

Vanderpoorten

nen nu met een samenwerking in het basisonderwijs en we kunnen niet uitsluiten dat dat evolueert.

Er is nog geen decreet. Overal worden schoolgemeenschappen gevormd en daar bestaat tevredenheid over. Dat hebben we in het hoger onderwijs ook gezien. Sommigen vragen om verduidelijking. Dat is de reden waarom ik op 11 maart een toelichting zal geven in Kortrijk, en zal proberen om de argwaan weg te nemen. Er is een link naar het gemeentelijk onderwijs, omdat dat nu eenmaal een organisator is van het basisonderwijs. Dat moet niet overdreven worden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Kris Van Dijck tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het lesgeven in zogenaamde containerklassen en de wachtlijsten bij de Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Dijck tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het lesgeven in zogenaamde containerklassen en de wachtlijsten bij de Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs.

De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, het is niet mijn bedoeling om een bepaalde sfeer te scheppen over dit onderwerp. Ik wil nagaan welke de intenties van het beleid zijn en waar we staan.

Bepaalde zaken roepen vragen op. Ik heb mijn interpellatie opgesplitst in twee luiken. Er zijn de problemen met de containerklassen. Dat kunnen we niet los zien van de DIGO en de infrastructuurwerken, die met een achterstand te kampen hebben.

Scholen die groeien, hebben op een bepaald moment te weinig klaslokalen. Bij herstellingswerken moet men naar noodconstructies grijpen. Vaak gaat het daarbij om containers van 8 bij 3 meter, die units worden genoemd. Als twee units naast elkaar

worden geplaatst, ontstaat een klas van 8 bij 6 meter. Wordt een derde unit toegevoegd, dan ontstaat een gang om jassen in te hangen.

Bedrijven komen daarmee op de markt. Ofwel worden ze verhuurd voor een jaar, ofwel worden ze verkocht. Het zijn in ieder geval noodoplossingen. Lesgeven in zulke lokalen heeft misschien charme, maar ook nadelen. Lawaai wordt op een andere manier weerkaatst. In de winter is het te koud, in de zomer te warm. Tegenwoordig worden die lokalen beter geïsoleerd. De sector volgt de vraag.

Cijfers van 1998, naar aanleiding van een DIGO-studie, tonen aan dat 20 percent van de Vlaamse scholen op een bepaald moment een beroep doet op die tijdelijke constructies. Op dat moment gaf 13 percent van de scholen les in afgeschreven constructies. Of het hierbij ging om een economische afschrijvingsperiode, of om problemen met de infrastructuur weet ik niet. In mijn eigen omgeving hebben scholen gedurende 30 jaar in zulke prefab-lokalen les moeten geven.

Mevrouw de minister, klopt het dat er steeds meer containerklassen worden geplaatst in Vlaanderen ? Bestaat er een overzicht ? Is er een evolutie sinds 1998 ? Zorgen die containers voor een goed pedagogisch comfort ? Ik geloof dat het welbevinden van de leerlingen en de leerkrachten voor u van groot belang is.

Tijdens de vorige legislatuur hebben we een aantal scholen bezocht hier in het Brussels. Als ik me niet vergis, was daar ook de gemeenteschool van Laken bij. Daar gaven ze inderdaad ook nog les in zulke stalen kooien. Ik denk overigens niet dat de koningskinderen daar geweest zijn.

Mevrouw de minister, ook de inspectie maakt terecht verslagen op. Als het gaat over de infrastructuur van onze schoolgebouwen, worden de containerklassen daar al dan niet als een apart onderdeel in opgevat ? Hoe staat men daar vanuit dit oogpunt tegenover ? Wat is de gemiddelde kostprijs voor het huren en het aankopen van dergelijke containerklassen ?

Mevrouw de minister, de problematiek van de containerklassen kan ook niet los worden gezien van de problematiek van de infrastructuurwerken. Het lijkt me natuurlijk niet meer dan evident dat er op een bepaald moment gebruik moet worden gemaakt van tijdelijke constructies. Een school die op een bepaald moment sterk groeit of die voor verbouwingswerken staat, moet ergens een oplossing

Van Dijk

zoeken. Momenteel zijn we echter wel in een andere situatie beland, waarbij die tijdelijke constructies een permanente aard hebben gekregen.

In die optiek komen we dan toch uit bij het DIGO-verhaal. Dat is de essentie van deze interpellatie. Ik verwijs trouwens naar het boek dat door de DIGO werd opgesteld met beleidsconclusies. Dat was nog vóór deze legislatuur. Daarin werd gesteld dat er een serieuze wachttijd was op het gebied van infrastructuur. Het was de intentie om dat aan te pakken. Ik stel echter vast dat het terugdringen van deze wachttijden niet gelukt is, niettegenstaande de verhoogde investeringen. De wachttijden worden alleen maar langer.

Ik wil even een aantal cijfers naar voren brengen. Mevrouw de minister, het zijn ook cijfers die van u komen. Momenteel spreken we over een wachttijd ten bedrage van 30 miljard frank. Voor 2002 bedroeg het machtigingsbedrag voor het vrij gesubsidieerd onderwijs 3,4 miljard frank. Voor het gesubsidieerd onderwijs bedroeg dit bijna 800 miljoen frank. Men staat dus eigenlijk te wachten op geld van 7 jaar. Daar moeten we toch een aantal conclusies uit trekken.

Een bijkomend probleem is het volgende. In de jaren zestig zagen we een sterke dynamiek van nieuwe scholenbouw. Veertig jaar later staan we steeds meer voor grote vernieuwings- en infrastructuurwerken. Ik denk dan bijvoorbeeld aan platte daken die vernieuwd moeten worden. Dat zijn zware uitdagingen.

Hoe dan ook is er geen serieuze terugdringing, maar integendeel een exponentiële groei van deze achterstand. We weten wel dat er een bijkomende investering gekomen is, maar blijkbaar is dit absoluut onvoldoende. De achterstand groeit immers nog aan.

De vraag is dan ook hoe we dat gaan aanpakken. We zouden natuurlijk kunnen zeggen dat we stoppen met de subsidiëringwerken, maar we moeten tot een solide oplossing komen. Het zou eventueel kunnen dat we voor schoolgebouwen tot andere formules komen. Dat laat ik in het midden. In ieder geval moeten we rekening houden met het gegeven van die achterstand.

Mevrouw de minister, op welke manier denkt u dat we spoedig – dit jaar nog indien nodig – een aantal initiatieven kunnen nemen zodat deze structurele

problemen aangepakt kunnen worden ? Ik herhaal het : het zijn inderdaad structurele problemen.

In 1998 werd navraag gedaan bij de inrichtende machten – dat wil dus nog niet zeggen dat men een dossier indient. Vooral in het gemeentelijk onderwijs wordt gebouwd zonder subsidie. Hoe dan ook, ik lees even voor uit die nota van 1998 : ‘Om aan de bouwplannen van alle inrichtende machten tegemoet te kunnen komen, bedraagt de subsidiekost 46,67 miljard frank.’ Dat was dus maar een raming op dat moment.

U zult zich ook herinneren dat voormalig Vlaams minister van Onderwijs Van den Bossche ook een paar keer uitdrukkelijk de problematiek mee onderschreef, en inzonderheid als het ging over noodzakelijke veiligheidswerken. Ook op dat vlak is het probleem niet opgelost.

Mevrouw de minister, hoe denkt u daar structureel iets aan te kunnen doen ? Hoe staat u daarnaast ten opzichte van de beleidsdomein- en netoverschrijdende samenwerking, het stimuleren van PPS-projecten en het openstellen van beschikbare infrastructuur ? Daar verwees u naar in uw antwoord van oktober van vorig jaar. Toen heb ik ook een aantal vragen gesteld met betrekking tot deze problematiek. U hebt toen ook gezegd dat er een nieuw agentschap Infrastructuur zou worden opgericht. Is dit reeds gebeurd ? Zo ja, wie maakt daar de dienst uit ? Zo neen, wanneer wordt dit gepland ?

Voor mijn afsluitende vraag citeer ik opnieuw uit het regeerakkoord. Op bladzijde 11 lezen we : ‘Het aandeel van de investeringen in de infrastructuur in de Vlaamse onderwijsbegroting loopt echter achterop in vergelijking met vergelijkbare OESO-landen. De Vlaamse regering zal dan ook een bijzondere inspanning leveren om dat aandeel te verhogen.’ Mijn vraag is dan ook of de Vlaamse regering daarin is geslaagd. Of lopen we nog steeds achterop ? In de beleidsbrief 2002-2003 vinden we hierover niets terug.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik sluit me graag aan bij de vraag van de heer Van Dijk. Het gaat over een problematiek waar ik zelf meermaals bij begrotingswijzigingen en begrotingsbesprekingen, maar ook via interpellaties, aandacht voor heb gevraagd.

De Meyer

Ik heb ook de indruk dat jammer genoeg het aantal containerklassen in Vlaanderen niet afneemt. Het gaat dan niet alleen over verbouwingswerken, soms gaat het ook om min of meer permanente oplossingen. Dit is uiteraard een trend die bijzonder sterk te betreuren valt.

Iedereen van ons weet dat de middelen voor scholenbouw totaal ontoereikend zijn. Een aantal instellingen beantwoorden niet meer aan de elementaire veiligheidsnormen en evenmin aan de normen die gesteld worden door de inspectie. Ze beantwoorden ook zeker niet aan de eisen inzake het normale moderne comfort dat van een hedendaagse school mag worden verwacht.

Mevrouw de minister, ik denk dat iedereen ervan overtuigd is dat een extra zware financiële injectie gespreid over meerdere jaren echt onmisbaar is om dit probleem op te lossen. Het zou trouwens ook nog goed zijn in de strijd tegen de werkloosheid.

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Mijnheer de voorzitter, ik deel uiteraard de bekommernis van de heer Van Dijck. Er is inderdaad een enorme wachtlijst en ook veel onzekerheid over het tijdstip waarop een aantal aanvragen en dossiers gerealiseerd zullen worden.

Ik denk dat het toch ook belangrijk is om de betrokken scholen en de inrichtende machten op een realistische manier te benaderen en hen een termijn in het vooruitzicht te stellen. Nu blijft die termijn vaak nog te vaag, waardoor scholen in een onzekere situatie terechtkomen.

Er bestaan ook heel wat containerklassen die zich in een betere staat bevinden dan de eigenlijke gebouwen. Ik denk dat het belangrijk is dat eerst die gebouwen worden aangepakt die het het meest nodig hebben. Ik weet niet of er daarvoor een rangorde of een prioriteitennota bestaat, maar het is alleszins belangrijk dat dat gebeurt.

Ten slotte wil ik het nog even hebben over een onderwerp waarover we moeten nadenken. Ik ben ervan overtuigd dat de minister dat ook doet. Wanneer bijvoorbeeld aan een school sportinfrastructuur in nieuwbouw wordt toegevoegd, moeten we ons toch afvragen of dat niet beter gebeurt in samenwerking met gemeenten of andere overheidsdiensten, zodat de kosten samen kunnen worden

gedragen. Als een aantal gebouwen openbare functies hebben, bijvoorbeeld sportcomplexen, dan kan men daarover afspraken maken. Ik vind het een beetje zinloos dat men bepaalde gebouwen niet kan huren, bijvoorbeeld omdat de inrichtende macht van een bepaalde school zegt dat dat niet mag. Ook in de commissie voor Sport betreuren we dat. Het moet toch mogelijk zijn om daarvoor formules voor kostendeling te zoeken en te vinden.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik denk dat iedereen de bekommernis van de heer Van Dijck, die enerzijds verwijst naar de containerklassen en anderzijds naar de ellenlange wachtlijst voor infrastructuur, kan delen. Ik denk ook dat iedereen onderschrijft dat een extra financiële injectie een beperkt antwoord kan geven. Ik zeg wel een beperkt antwoord, want het gaat hier om een neverending story. Ik stel mezelf dan ook de vraag, mevrouw de minister, of we niet meer creativiteit aan de dag moeten leggen en het infrastructuurprobleem vanuit een andere invalshoek moeten benaderen.

Naar aanleiding van de werkgroep Financiering heeft onze fractie concrete voorstellen geformuleerd voor een andere benadering. Persoonlijk ben ik van mening dat dat de enige weg is. Ik wil kort even het voorstel schetsen inzake de infrastructuur voor het basisonderwijs. Los van de subsidiëring die gedeeltelijk van de overheid moet komen, denk ik dat de enige oplossing bestaat uit het daarvoor verantwoordelijk maken van de gemeenten. In die zin komen we terug bij het kerntakendebat waarover we het daarstraks hadden. Als we de gemeenten verantwoordelijk maken en daarbij ook de middelen voor het Gemeentefonds verhogen, dan komen we volgens mij gemakkelijker tot synergieën. Er zijn synergieën mogelijk met sportinfrastructuur en met klassen van de muziekacademie. In mijn gemeente zijn er bijvoorbeeld twee klassen die vanaf 16 uur worden gebruikt voor muziekacademie, maar daarvoor leeg staan en dus niet worden aangewend. Er zijn ook synergieën mogelijk tussen scholen, wanneer er verschuivingen van populatie zijn tussen scholen. Daardoor kan de gemeente de ruimten die ter beschikking zijn in de gemeente efficiënter aanwenden. Dit veronderstelt natuurlijk wel dat ook het vrij onderwijs haar gebouwen in dat gemeentelijk patrimonium binnenbrengt, via een bepaalde VZW die dat patrimonium kan beheren. Ik denk dat dit de enige manier is, mevrouw de minister, om een antwoord te bieden op deze problematiek.

Sannen

Dit is geen voorstel dat zomaar uit de lucht komt vallen. Bij ons in de gemeente hebben we geen gemeentelijk onderwijs. Toen ik zelf schepen was, hebben we voor het vrij onderwijs twee klaslokalen en een overdekte speelplaats gebouwd wegens de erbarmelijke staat van de bestaande schoolgebouwen, die niet meer voldeden aan de eisen op het gebied van veiligheid en comfort. Het systeem van de DIGO functioneerde niet, want als we op de DIGO hadden moeten wachten, zou het gebouw ondertussen al lang zijn ingestort. Op zulke momenten voelt de lokale overheid zich toch verantwoordelijk voor de kwaliteit van de gebouwen van die school, ongeacht het net waartoe die school behoort. Ik ben er ook van overtuigd dat dat de druk van de lokale ouders op de gemeentelijke overheid om hiervan efficiënter werk te maken, zal verhogen.

In het secundair onderwijs is de situatie een beetje verschillend. In het secundair onderwijs hebben we een structuur van scholengemeenschappen. Ik denk dat we daarbij dezelfde weg moeten opgaan als bij de hogescholen, namelijk een infrastructuur-enveloppe die jaarlijks wordt meegegeven, zodat de scholen zelf voor een stuk aan planning en organisatie kunnen doen.

Als we deze neverending story van de infrastructuurproblematiek willen aanpakken, ben ik ervan overtuigd dat er niet alleen een belangrijke financiële injectie van de overheid moet komen, maar dat de verantwoordelijkheid voor infrastructuurwerken moet worden overgedragen aan de gemeenten voor het basisonderwijs en aan de scholengemeenschappen voor het secundair onderwijs.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, we zijn bijna vier jaar ver in deze legislatuur en ik heb de indruk dat we in dit debat minder ver staan dan in het eerste jaar. Toen hebben we minstens vier keer en eigenlijk zeer diepgaand over dit onderwerp gesproken. Toen stonden we veel verder dan droogweg te stellen dat er meer geld moest komen voor schoolinfrastructuur. Toen waren we zo ver om in te stemmen met het voorstel dat de heer Sannen net heeft toegelicht. We wilden overwegen om de gemeenten, als openbaar bestuur, als draaischijf naar voren te schuiven voor de infrastructuur van het kleuter- en het basisonderwijs. Die infrastructuur moest dan

ter beschikking staan van alle onderwijsaanbieders en inrichtende machten op het grondgebied.

We hebben ons toen ook afgevraagd of het niet goed zou zijn als de gemeente ook een beetje kon functioneren als draaischijf tussen de school en de maatschappelijke omgeving waarin die school functioneert. We vonden toen ook dat dat netoverschrijdend kon worden georganiseerd, zodat infrastructuur ter beschikking kon worden gesteld van alle netten.

Het verbaast me ook niet dat de wachtlijst met vragen naar meer middelen bij de DIGO oploopt. De financiële situatie van vooral het vrij gesubsidieerd onderwijs wordt ook op dat vlak met de dag slechter. Het gebouwenpatrimonium van het vrij gesubsidieerd onderwijs veroudert en de historische inkomsten die er waren, worden met de dag kleiner en kleiner. Daarmee worden we geconfronteerd. Dan rijst de vraag of de overheid niet moet kunnen komen tot een subsidiëring voor 100 percent, waarbij dan echter ook heel het verhaal van de eigendomsrechten moet worden bekeken. Tijdens de besprekingen enkele jaren geleden zijn we zelfs zo ver gegaan te zeggen dat het bestaande patrimonium ook ter discussie moest kunnen worden gesteld omwille van het feit dat dat ooit voor 40 of 60 percent werd gesubsidieerd door de overheid. Ik heb toen nooit, ook niet van de CD&V-fractie, gehoord dat men niet zou willen meegaan op dat soort denksporen. De heer Martens heeft meer dan eens een fel pleidooi gehouden voor een architectonisch kwalitatieve invulling van schoolomgevingen, afhankelijk van de plaats waar de school wordt ingeplant. 'Architectonisch' werd dan gebruikt in een vrij ruime betekenis van het woord, namelijk meer in een architectonisch-stedenbouwkundige benadering dan enkel in een strikte benadering van de infrastructuur van gebouwen. Ik vond dat heel belangrijke denksporen. Vandaag lijken die denksporen echter te ver te gaan.

Ik wil nogmaals herhalen dat de DIGO een raad van bestuur heeft waarbinnen voorafgaandelijke afspraken gelden tussen diverse partners in de raad van bestuur. Vooraleer een school op de formele wachtlijst van de DIGO komt, doorloopt ze een intern circuit binnen de eigen koepel en inrichtende macht. Dat werd hier trouwens op een bepaald ogenblik bevestigd door mensen van de DIGO, mijnheer Van Dijck : zij maken op deze wijze eigenlijk hun intern systeem. Dat klinkt soms eigenaardig, maar ik kan u het voorbeeld geven van een directeur van een school die zei dat hij maar niet aan bod kwam bij de DIGO. Zijn school was echter bij de DIGO nooit formeel aan bod gekomen, om-

Van Baelen

wille van het feit dat daar nooit een aanvraag was binnengekomen omdat men daarover een aantal afspraken heeft, binnen het vrij onderwijs in elk geval. Ik wil toch ook even zien hoe men daar intern op ingaat.

Ten slotte wil ik het nog even hebben over mijn 'ding' in dit verband. Als we het hebben over investeringen in infrastructuur voor schoolgebouwen en we zouden dat in een ruimer verhaal kunnen inbedden, laten we dan alstublieft kijken naar de evoluties van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Anders zetten we misschien op een bepaald moment gebouwen neer in gebieden waar deze problematiek over 5 jaar achterhaald is. Ook daarom is het belangrijk wat de heer Sannen zei en daarom steun ik zijn pleidooi voor het verantwoordelijk maken van de gemeenten voor de infrastructuur. Ze kan op basis van bevolkingsprognoses en woonbehoefteanalyses dit op middellange termijn mee invullen.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik kan kort zijn omdat we na 4 jaar nog geen stap verder zijn. Ik hoor graag alle elementen herhalen. We hebben ze tijdens vorige vragen al uitvoerig uit de doeken gedaan. Het is een pijnlijke vaststelling dat het probleem na 4 jaar even acuut blijft en zelfs erger wordt. Mevrouw de minister, bij de bespreking van de begroting hebt u aangegeven dat de middelen voor infrastructuur zijn verminderd met ongeveer 1 miljard frank. We stellen vast dat we in vergelijking met andere OESO-landen al minder investeerden in infrastructuur. De toestand is met andere woorden erger geworden. Er blijft nog een jaar van de legislatuur over. Probeer te redden wat er te redden valt !

Ik heb vastgesteld dat de bereidheid op het terrein groot is. Ik heb contacten gehad met Fortis, met Bank Degroef en met KBC. Ze zijn bereid om een Bevak op te zetten. Daarvoor moet het federale KB een beetje worden aangepast. Op korte termijn kan er een grote mobilisatie van middelen komen waarbij de overheid voorziet in de infrastructuur en de onderwijsverstrekker in de pedagogische invulling. Dat zien we ook in andere sectoren. Bij de vrijmaking van de energiesector voorziet de overheid in de infrastructuur en zijn er anderzijds de leveranciers.

We moeten proberen een masterplan uit te werken waardoor er kwalitatieve en kwantitatieve oplos-

singen komen. De heer Van Baelen pleit ervoor om mensen samen te zetten om na te denken over hoe een school eruit moet zien. Scholen worden nog steeds gebouwd in de vroegere stijl. Het blijven kubussen die niet aangepast zijn aan de nieuwe leer-dynamiek. Architecten staan nochtans te popelen om daaraan iets te doen. Het belang van de arbeidsomstandigheden mag niet worden onderschat in de motivering van mensen. Als kinderen met plezier naar school moeten komen, dan moet de school mooi en aangenaam zijn. Gebruik dit laatste jaar om hieraan iets te doen !

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, recente gegevens over het aantal containerklassen in Vlaanderen heeft de DIGO niet. Wat de aanwezigheid van containerklassen betreft, kunnen we wel verwijzen naar het onderzoeksrapport van 1998 'Scholenbouw in de Vlaamse Gemeenschap, de behoefte aan scholenbouw binnen het gesubsidieerd vrij en officieel onderwijs'. In dit onderzoek werden 503 vestigingsplaatsen, verspreid over het grondgebied van het Vlaams en Brussels Gewest, betrokken in een steekproef. Alle soorten onderwijs en onderwijsniveaus maken er deel van uit, behalve het hoger onderwijs buiten de universiteit en het universitair onderwijs.

Uit dit onderzoek bleek dat op 20,5 percent van de vestigingsplaatsen gebruik wordt gemaakt van noodconstructies. Als van dergelijke structuren gebruik moet worden gemaakt, heeft dit een negatief effect op de globale geschiktheid van de vestigingsplaats. Op 13 percent van de vestigingsplaatsen wordt gebruik gemaakt van afgeschreven noodconstructies.

Ik wil uw noodkreet over de pedagogische waarde van containerklassen enigszins relativeren. Vooreerst is het zo dat binnen de formules van containerbouw tegenwoordig reeds behoorlijk kwalitatieve producten kunnen worden gevonden, naast uiteraard goedkope en wellicht minderwaardige constructies. Er zijn dus containerklassen van een nieuwe generatie die grotendeels aan uw bezwaren tegemoetkomen.

Ik was vorige week nog in Grobbendonk. De gemeenteschool daar werkt ook met containerklassen. Ik kan me moeilijk voorstellen dat het welbevinden van de kinderen daaronder lijdt. Het waren mooie klassen. Ik geef toe dat dit op het vlak van duurzaamheid niet ideaal is, maar ze zijn niet meer

Vanderpoorten

te vergelijken met de metalen constructies die vroeger te pas en te onpas werden geïnstalleerd. Zoals de heer van Nieuwkerke ook zei, is er een hele evolutie gebeurd.

Uit allerlei correlationeel onderzoek blijkt dat de school of klas als gebouw slechts zeer weinig meespeelt in het verklaren van de variatie in het welbevinden tussen leerlingen en scholen. Het pedagogisch klimaat en het welbevinden van leerlingen worden voornamelijk door andere en dan vooral sociaal-psychologische factoren verklaard. Ik denk onder meer aan de relatie leraar-leerlingen, de betrokkenheid van de ouders, enzovoort. Dat neemt niet weg dat het geen belang heeft. Alles werkt op elkaar in. Een slechte huisvesting kan de druppel zijn die de aantrekkelijkheid van de school negatief maakt.

Wat betreft maatstaven en voorwaarden waaraan containerklassen moeten voldoen, heeft de DIGO geen concrete info, noch controlebevoegdheid. Wel is het zo dat er een bouwvergunning nodig is voor het plaatsen van noodconstructies. Er moet dus aan die voorwaarden worden voldaan.

Navraag bij een leverancier levert ons volgende indicatieve gegevens op over de gemiddelde kostprijs voor het plaatsen en de huur van een containerklas per schooljaar. De plaatsings- en wegneemkosten bedragen per container minimum 1.600 euro, exclusief BTW. Dit is de prijs als het terrein goed be-

reikbaar is en er geen nivelleringswerken moeten worden uitgevoerd. In het andere geval kunnen de kosten oplopen tot 3.000 euro per container. De huurprijs van een courante klas van 9 op 6 meter of 54 vierkante meter nuttige oppervlakte of voor 7 op 8 meter of 56 vierkante meter, bedraagt minimum 6.400 euro per schooljaar.

Er is inderdaad een probleem op het vlak van financiering van schoolgebouwen. Dat is niet nieuw. De wachtlijsten zijn niet tijdens deze zittingsperiode ontstaan. Ze zijn grotendeels het gevolg van onderinvesteringen in de periode van de besparingen. Dat is iets dat we meeslepen en eigenlijk zouden we een kolossale inhaalbeweging moeten maken om dat weer recht te trekken. Een en ander heeft uiteraard geleid tot de gekende spectaculaire stijging van de zogenaamde DIGO-wachtlijsten.

Ik wil hierbij nogmaals wijzen op de aanzienlijke budgettaire inspanning die tijdens deze legislatuur gedaan wordt ten voordele van scholeninfrastructuur in het algemeen, namelijk meer dan 10 miljard oude Belgische frank extra voor de periode 2000-2004 in het begin van de legislatuur. Een en ander is allicht bijkomend te verklaren door de ouderdom van het gebouwenpatrimonium, al blijkt uit een DIGO-onderzoek van 1998 dat niet elk gebouw ouder dan 40 à 50 jaar per definitie opgeknapt, laat staan vervangen moet worden. Dit heeft uiteraard te maken met het al dan niet onderhouden of – integendeel – verwaarlozen van gebouwen. (zie tabel)

Tabel : evaluatie van schoolgebouwen naar bouwjaar

		<i>Bouwjaar</i>					<i>totaal</i>
		<i>voor 1920</i>	<i>1920- 1939</i>	<i>1940- 1959</i>	<i>1960- 1979</i>	<i>1980 en later</i>	
<i>Evaluatie</i>	<i>volstrekt onvoldoende</i>	21,6	7,9	7,7	5,7	6,5	8,7
	<i>onvoldoende</i>	27,2	28,8	13	13,8	10,9	17
	<i>noch voldoende/noch onvoldoende</i>	21,6	17,5	20,3	10,6	16	16
	<i>voldoende</i>	26,5	37,9	52,7	56,10	33,5	43,7
	<i>zeker voldoende</i>	3,1	7,9	6,3	3,8	33,10	14,6
<i>Totaal</i>		100	100	100	100	100	100

Bron: Leemans, G. (1998). Scholenbouw in de Vlaamse gemeenschap, de behoefte aan scholenbouw binnen het gesubsidieerd vrij en officieel onderwijs. Brussel: DIGO.

Vanderpoorten

Uit de studie leren we dat er een samenhang bestaat tussen de ouderdom van een schoolgebouw en de mate waaraan dit volgens de directies nog aan de eisen kan voldoen. Nochtans is deze samenhang zeker niet perfect. In tegenstelling tot enkele recent gebouwde scholen blijkt dat sommige oude scholen nog steeds positief worden geëvalueerd. De samenhang tussen beide variabelen laat ons echter toe te berekenen vanaf welke leeftijd het meer plausibel wordt dat een schoolgebouw negatief wordt beoordeeld. We konden vaststellen dat schoolgebouwen ouder dan 50 jaar de grootste kans hadden of hebben om negatief geëvalueerd te worden. Schoolgebouwen tussen de 40 en 50 jaar oud hebben de grootste kans om als grensgevallen beschouwd te worden. Bij scholen jonger dan 40 jaar is de kans het grootst dat ze als voldoende geschikt beoordeeld worden.

Het is echter belangrijk erop te wijzen dat de samenhang tussen bouwjaar en evaluatie wel duidelijk aanwezig is, maar ook dat ze niet erg sterk is. Het zou bijgevolg verkeerd zijn om te besluiten dat ieder schoolgebouw ouder dan 40 of 50 jaar aan een opknabpuurt of vervanging toe is. Een effectief infrastructuurbeleid moet rekening houden met elke specifieke situatie in haar eigen bouwtechnische, pedagogische en sociale context, wat niet wegneemt dat bovenstaande analyse een eerste indicatie kan geven omtrent mogelijke problemen.

Soms kan zelfs het omgekeerde het geval zijn. Indien functioneel ingepast in het pedagogisch gegeven kunnen gebouwen ouder dan 50 jaar zelfs een zekere kracht en charme uitstralen. Er zijn nog bepaalde schoolgebouwen – ondertussen misschien zelfs tot monumenten uitgeroepen – die aantrekkelijk kunnen zijn voor zowel leerkrachten als leerlingen. Indien zij functioneel ingepast kunnen worden in het schoolgegeven, hoeven deze oude gebouwen geen probleem te betekenen.

Zoals reeds gezegd, heeft de Vlaamse regering conform het regeerakkoord een aanzienlijke, globale en structurele inspanning gedaan met betrekking tot extra financiering van scholeninfrastructuur. Daarenboven wordt via de middelen 2002 van het FFEU bijkomend 20 miljoen euro ter beschikking gesteld voor onderwijsinvesteringen, waarvan 12,4 miljoen euro wordt beheerd door het DIGO.

Daarnaast is er nog een inhaaloperatie bezig waarbij VGC-minister Vanhengel gedurende 3 jaar in extra middelen voorziet voor het oplossen van de structurele infrastructuurproblemen voor alle scho-

len van het basis- en secundair onderwijs in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dit is een bijzonder belangrijke operatie in Brussel.

Naast de bijkomende financiële middelen is er nood aan een gecombineerde beleidsaanpak waarbij eveneens werk moet worden gemaakt van beleidsdomein- en netoverschrijdende samenwerking, het stimuleren van PPS-projecten en het initiëren van het openstellen van de beschikbare infrastructuur. Diverse collega's hebben daar reeds terecht naar verwezen. In het kader van de reorganisatie van het Vlaams overheidsapparaat BBB – Beter Bestuurlijk Beleid – heeft de Vlaamse regering eind 2002 beslist om binnen het beleidsdomein Onderwijs en Vorming een infrastructuuragentschap op te richten dat naast de bestaande taken inzake financiering en subsidiëring een aantal specifieke opdrachten zal krijgen in plaats van deze nieuwe en mijns inziens noodzakelijke bijkomende beleidsitems.

De oprichting en operationalisering van het infrastructuuragentschap volgt uiteraard de algemene BBB-planning van de Vlaamse regering voor de dertien beleidsdomeinen. De Vlaamse regering wenst hierbij zowel de zogenaamde kaderdecreten als de specifieke oprichtingsdecreten van de agentschappen voor einde 2003 te laten goedkeuren door het parlement. Hetzelfde geldt voor de selectie en aanwerving van de topmanagers van de departementen en agentschappen. Aldus kan vanaf 2004 gestart worden met het effectief opstarten en operationaliseren van de nieuwe entiteiten.

Wat het beleidsdomein Onderwijs en Vorming betreft, wordt met betrekking tot de infrastructuur geopteerd voor een IVA met eigen rechtspersoonlijkheid en met een raadgevend comité. Dit agentschap voor infrastructuur in het onderwijs, met als werktitel AGION, heeft een net- en niveau-overschrijdende bevoegdheid inzake scholeninfrastructuur. Hierbij worden de bestaande taken van de DIGO uitgebreid met de infrastructuurfinanciering van het gemeenschapsonderwijs en de autonome hogescholen. Het agentschap krijgt ook nieuwe opdrachten, onder meer in functie van de sturing en de regie van PPS als aanvullende beleidsinstrumenten naast de bestaande kanalen van financiering en subsidiëring van schoolgebouwen vanwege de Vlaamse overheid. Dit is een belangrijk gegeven dat in de nabije toekomst van dichtbij moet worden opgevolgd. Daardoor zal ook structureel aan de manier van werken gesleuteld kunnen worden. De extra inspanningen met betrekking tot infrastructuur tijdens deze legislatuur werden reeds vermeld.

Vanderpoorten

Vergelijken we het budget met de meest recente OESO-gegevens, dan zien we de stijging van de vastleggingsmachtigingen in het lager en het secundair onderwijs weerspiegeld in de verhouding tussen de onderwijsskosten voor lonen en werking en de kosten voor infrastructuur. Het aandeel van het totale onderwijsbudget dat naar infrastructuur ging, steeg van 2,15 naar 2,76 percent. Dit neemt echter niet weg dat het percentage voor Vlaanderen nog steeds ver onder het OESO-gemiddelde ligt. Hierbij moet worden opgemerkt dat een deel van de middelen die nu gecatalogeerd staan als werkingsmiddelen in feite gebruikt worden voor het dekken van het niet-gesubsidieerde deel van de bouwprojecten.

Voor wat de situatie na 1999 betreft, ontbreken momenteel nog de nodige OESO-gegevens. De gedane inspanning van 1999 werd echter gestructureerd tijdens deze legislatuur. Een meer evenwichtige verdeling van het Vlaams onderwijsbudget moet evenwel een aandachtspunt blijven.

De voorzitter : De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik denk dat niemand het tekort aan middelen ontkend heeft, maar ook de manier van werken moet structureel in vraag worden gesteld. Het verheugt me trouwens dat er een grote bereidheid en eensgezindheid bestaat om die problematiek te bespreken. Ook de eigendomstitel is in dit verband heel belangrijk.

Los van het beleid moeten we ook de feiten bij naam durven noemen. Ik verwijs in dit verband bijvoorbeeld naar de machtigingen die de DIGO de voorbije 11 jaar heeft gedaan.

Ik ben het met u eens dat er op een bepaald ogenblik zelfs een achteruitgang vast te stellen was. Dit was met name het geval in de periode 1995-1996. In 1999 stelden we een forse toename vast van de middelen, namelijk één miljard frank, voor het vrij gesubsidieerd onderwijs. Nadien is ook dat gestagneerd.

Als we de evolutie van 1992 tot 2002 bekijken, en daar de index op toepassen, spreken we eigenlijk niet over een verhoging. Dezelfde oefening kunnen we maken voor de machtigingen voor het officieel gesubsidieerd onderwijs.

Ik blijf aandringen op een ernstige aanpak. De financiering, waarover ook in de rondetafelconferentie is gezegd dat die moet worden aangepakt, moeten we zeker aan bod laten komen. We mogen het niet alleen wijten aan de structurele aanpak. Het tekort aan middelen is immers door de feiten aangetoond.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Wat de heer Van Dijk zegt over het tekort aan middelen en de inspanningen die we moeten doen, is terecht. We blijven echter in een heilloze situatie zitten als we de zaken niet durven omdraaien. We vinden het logisch dat de sporthal, het cultureel centrum, het jeugdhuis, en zelfs de infrastructuur voor buitenschoolse opvang door de gemeenten worden verzorgd. Waarom kan dat dan niet voor het onderwijs, en zeker voor het basisonderwijs ? Als we dit niet doen, dan kunnen we misschien wel een beetje ingrijpen in de wachtlijst, maar blijven we er wel mee zitten, want dan komen we niet tot een echt optimaal en efficiënt gebruik van de aanwezige infrastructuur.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heren Van Dijk en De-meulenaere werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Brigitte Grouwels tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het tekort aan leerkrachten in het Brusselse onderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Grouwels tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het tekort aan leerkrachten in het Brusselse onderwijs.

Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, we hebben via de pers kennis genomen van het arbeidsmarktrapport 2003. Daarin zou te lezen zijn dat de grootste problemen kampen om leerkrachten te vinden en te houden. Daarbij valt het op dat de situatie in Brussel bijzonder alarmerend is. Maar liefst 59 percent van de jonge leerkrachten houdt het binnen de 5 jaar in het Brussels basisonderwijs voor bekeken. In het secundair onderwijs is dat zelfs 67 percent.

Het rapport vermeldt dat de moeilijke werkomstandigheden in de regio aan de basis liggen van de hoge uitstroompercentages. Die omstandigheden zijn onder andere het aantal anderstalige leerlingen, de multiculturele samenleving, het onveiligheidsgevoel en de stadsvlucht van leerkrachten en leerlingen. Nochtans zitten de Nederlandstalige scholen in Brussel nog steeds vol. Grote steden zoals Brussel hebben het op alle niveaus moeilijk om leerkrachten te vinden. De cijfers van de vervangingspools staven dat. Vacatures in de pool blijven vaak open staan. In het secundair onderwijs in Brussel raakt slechts 27 percent van de plaatsen ingevuld. Dat is ronduit problematisch, aldus het rapport.

De gegevens uit het rapport bevestigen tevens een stelling die ik hier al herhaaldelijk heb aangehaald. We hoeven niet in te gaan op de polemiek over de vraag of het nu al dan niet belangrijk is voor Brussel iets te doen, want de cijfers zijn op zich alarmerend genoeg, waar ze ook vandaan komen, om er de nodige aandacht aan te besteden. In de Vlaamse Rand manifesteren zich soortgelijke problemen als in de hoofdstad, bijvoorbeeld in Dilbeek, Halle en Vilvoorde. Ook daar is het lerarentekort duidelijk voelbaar. Vaak wordt niet het personeel met de vereiste bekwaamheidsvereisten gevonden. Zo blijkt dat slechts 66 percent van de vervangers in de Brusselse lagere scholen over een diploma van onderwijzer beschikt.

Mevrouw de minister, welke gevolgen zult u verbinden aan de conclusies uit dit arbeidsmarktrapport 2003 ? Bent u van plan aangepaste maatregelen te nemen voor het onderwijs in de grootstedelijke context ? Zo ja, waaruit zullen die bestaan ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, uit het arbeidsmarktrapport basis- en secundair onderwijs is inderdaad gebleken dat zich in de Brusselse scholen specifieke problemen voordoen en dat het lerarentekort er groter is dan gemiddeld. Dat is trouwens geen nieuw gegeven.

Het is momenteel nog te vroeg om al onmiddellijk nieuwe initiatieven te nemen om de specifieke problematiek in Brussel aan te pakken. De situatie in Brussel werd dit jaar voor het eerst onder de loep genomen en vraagt verdere opvolging. Een eerste verkennende actie heeft in december 2002 plaats gehad. Ik heb toen de directies van Brusselse scholen uitgenodigd om de knelpunten te signaleren waarmee zij geconfronteerd worden. Door de ervaringen van het veld te inventariseren, trachten we inzicht te krijgen in de oorzaken van de problemen. Tegen die achtergrond kunnen de nodige maatregelen worden genomen.

De hoge uitstroompercentages zijn in elk geval de aanleiding geweest tot een onderzoek naar de redenen waarom jonge leerkrachten vroegtijdig uit het onderwijs stappen, met als titel : 'Arbeidsmarktwensen en -perspectieven van de afgestudeerden van de lerarenopleiding. De roeping tot leerkracht. Een onderzoek naar de aantrekkelijkheid van het leerkrachtenberoep in Vlaanderen anno 2002'. Dit onderzoek wordt nog tot het einde van dit jaar uitgevoerd onder leiding van professor Elchardus. Op basis van de bevindingen van dit rapport zal het mogelijk zijn eventueel maatregelen te nemen om een vroegtijdige uitstroom uit het onderwijs in het algemeen tegen te gaan.

Met betrekking tot de hoge uitstroompercentages moet echter ook worden gewezen op de correlatie met de economische conjunctuur. De laagconjunctuur die we nu beleven, zal er waarschijnlijk toe leiden dat de uitstroompercentages verminderen. Enkele jaren geleden kregen pas afgestudeerden zoveel aanbiedingen dat het verleidelijk was om over te stappen naar een andere arbeidssector. Momenteel is er heel wat minder concurrentie van andere arbeidssectoren en wordt het uitzicht op een vaste benoeming opnieuw een enorme troef van het onderwijs. Dat is ook gebleken uit de loonstudie die ik heb laten uitvoeren.

Om het lerarentekort in Brussel aan te pakken, werd al een eerste stap gezet met de invoering van de bijwedde voor leerkrachten lager onderwijs die lesgeven in Brussel. Sinds 1 september 2002 krijgt iedere leerkracht lager onderwijs in Brussel die een getuigschrift grondige kennis verplichte tweede taal Frans kan voorleggen, een bijwedde. De gevolgen van deze maatregel zijn uiteraard op dit moment nog niet bekend. Wellicht is de bijwedde niet groot genoeg om een echte aantrekkingspool te zijn, maar het kan een bijkomend argument zijn om in Brussel te blijven.

Voorts blijkt ook dat het onderwijs in Brussel vooral een beroep moet doen op leerkrachten van bui-

Vanderpoorten

ten de stad. De mobiliteit is daarbij wellicht een barrière. Een eerste tegemoetkoming hiervoor is de mogelijkheid die door de VDAB wordt aangeboden tot het huren van een kamer in internaten aan een schappelijke prijs. Gelijkaardige maatregelen om wonen en studeren in Brussel aangenaam en betaalbaar te maken, zijn gecreëerd voor de Brusselse studenten door middel van het Vlaams-Brusselfonds, een initiatief van minister van Brusselse Aangelegenheden Vanhengel. De maatregelen houden een gratis MIVB-abonnement en betaalbare huisvesting in de studentenwijk Quartier Latin in.

Het lijkt me interessant na te gaan of het nuttig is soortgelijke voordelen inzake mobiliteit en huisvesting voor leerkrachten in Brussel verder uit te bouwen, en eventueel in te bedden in het Vlaams-Brusselfonds. Hiertoe zal ik binnenkort nader overleg plegen met minister Vanhengel.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het begin verraste me evenwel. U stelde enerzijds dat de cijfers die in deze studie zijn gepubliceerd, geen nieuwe gegevens zijn, terwijl u anderzijds zei dat het nog te vroeg is om oplossingen te zoeken of te bieden. We zitten al langer met een probleem, en het is zoals gezegd niet de eerste keer dat ik het hier aanhaal.

Ik wens terzake constructief te zijn, en heb dan ook met aandacht geluisterd naar het laatste deel van uw antwoord. Ik ben ervan overtuigd dat specifiek voor Brussel een aantal maatregelen zich opdringen. Zo kan men onder meer jongere leerkrachten helpen zich te verankeren in Brussel via een laagdrempelige toegang tot een betaalbare huisvesting. Dat zou een goed idee zijn. Ook het belonen van bijkomende kwalificaties is een element. Er is reeds een kleine stap gezet door het belonen van de speciale kwalificatie die men moet halen voor het Frans. Maar dit volstaat niet. Men zou ook nog andere bijkomende kwalificaties kunnen honoreren, zoals bijvoorbeeld deze die te maken hebben met het omgaan met multiculturaliteit in het onderwijs. Heel wat leerkrachten doen bijzondere inspanningen en scholen zich bij om deze problematiek beter aan te kunnen. Dit zijn allemaal voorstellen die wij vroeger reeds hebben gedaan. Ik ben blij dat ik ze van u hoor. Het verheugt me dat, in samenspraak met minister Vanhengel, een aantal van die mogelijkheden misschien zullen worden uitgevoerd. Ik hoop dat oprecht. Ik moedig dat erg aan.

Professor Elchardus heeft de opdracht gekregen om de situatie te onderzoeken. Blijkbaar mag hij ook een aantal oplossingen voorstellen. Ik hoop dat dit vervat zit in zijn studie. Kunt u daar iets meer over zeggen ? Hoe ruim mag hij oplossingen aanreiken ? Mag dat bijvoorbeeld gaan over het honoreren van lesgeven in een grootstedelijke context, of over het wonen van leerkrachten in de grote steden ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : In elke studie worden er steeds beleidsaanbevelingen geformuleerd. Voor een minister is dat natuurlijk erg interessant. Het is de bedoeling dat daar rekening mee wordt gehouden. Die aanbevelingen zijn vrij ruim. Dit is een algemene studie, over heel Vlaanderen. In het kader van het arbeidsmarktrapport heb ik onlangs nog navraag gedaan naar de stand van zaken. Toen heb ik vernomen dat die studie eind 2003 afgerond zou zijn. Ze is vrij ruim, maar heeft toch heel specifieke aandachtspunten, zoals moeilijke gebieden, de grootstedelijke problematiek en dergelijke. Dus over deze problematiek zullen er zeker ook beleidsaanbevelingen worden gedaan.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Ik hoop dat er niet te lang meer wordt gestudeerd en dat er snel wordt gehandeld. Er zijn immers reeds concrete ideeën voor oplossingen. Die zijn empirisch gestoeld. We zijn ervan overtuigd dat ze mee een antwoord kunnen bieden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Ludo Sannen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de rechtspositie van de leerkracht levensbeschouwing

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Sannen tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de rechtspositie van de leerkracht levensbeschouwing.

De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik besef dat ik hier niet de meest prangende maatschappelijke kwestie ga aankaarten. Het gaat over heel specifieke problemen, die echter wel vaak heel ernstige proble-

Sannen

men zijn voor de betrokkenen. Hier woeden regelmatig grote debatten over de levensbeschouwelijke vakken en, bijvoorbeeld, het al dan niet organiseren van niet-confessionele zedenleer in vrije scholen. Omgekeerd evenredig is de bekommernis voor de rechtspositie van die leerkrachten levensbeschouwing. Vlaanderen telt ongeveer 5.000 leerkrachten levensbeschouwelijke vakken in het secundair onderwijs. Ik heb me beperkt tot het secundair onderwijs. Voor het basisonderwijs ligt dit immers veel moeilijker, daar onderwijzers daar het recht hebben om zelf levensbeschouwelijke vakken te geven. Van die 5.000 zijn ongeveer 3.300 rooms-katholieke godsdienstleerkrachten, 850 leermeesters niet-confessionele zedenleer en 850 leerkrachten van een andere godsdienstige strekking, zoals protestants, Israëlitisch, orthodox of islamitisch.

Vanuit enkele concrete probleemsituaties die godsdienstleerkrachten aanklaagden, maar die evenzeer kunnen gelden voor leerkrachten van de andere levensbeschouwingen, is het aangewezen om voor deze groep van 5.000 leerkrachten duidelijkheid te scheppen over hun rechtspositie bij aanstelling, evaluatie, beoordeling, affectatie, mutatie en ontslag. Vooral de rechtsbescherming bij ontslag blijft een heel heikel punt.

Samengevat en uit respect voor de individuele levenssfeer van de betreffende mensen, komt het hier op neer dat zij ontslagen zijn of dreigen te worden zonder arbeidsrechtelijke beroepsmogelijkheid omdat hun levenswijze – bijvoorbeeld door scheiding, een nieuwe relatie of het feit dat ze zich aangetrokken voelen tot hetzelfde geslacht – volgens de bevoegde instantie van de betrokken godsdienst onverenigbaar is met de levensbeschouwelijke overtuiging of boodschap die de godsdienst in kwestie verkondigt.

De rol die de bevoegde instantie van de betrokken godsdienst in de loopbaan van een godsdienstleerkracht speelt, is, zoals blijkt uit het decreet inzake de rechtspositie van de personeelsleden, heel vergaand en zeer gewichtig. De werving van de godsdienstleerkrachten behoort tot de bevoegdheid van de directeur, maar gebeurt wel op voordracht van de bevoegde instantie van de betrokken godsdienst. Dit geldt zowel voor de vaste benoeming als voor de tijdelijke aanstelling. De godsdienstleerkrachten worden beoordeeld door de directeur, maar bij die beoordeling mag hij geen rekening houden met vakinhoudelijke en vaktechnische aspecten. Die zijn uitsluitend de zaak van de bevoegde instantie van de betrokken eredienst of levens-

beschouwing. Voor het ontslag gebaseerd op de beoordeling van een godsdienstleerkracht, is het advies nodig van de bevoegde inspecteur-adviseur levensbeschouwelijke vakken. Ontslag op basis van vakinhoudelijke en vaktechnische aspecten kan maar worden gegeven op voorstel van het hoofd van de erkende instantie van de erkende godsdienst.

Het verlenen van en het mogelijk ontnemen van het mandaat van leraar godsdienst door bijvoorbeeld de bisschop is als het ware de passe-partout bij het aanvangen, doorlopen en beëindigen van de loopbaan als godsdienstleerkracht. Volgens de bepalingen van het wetboek voor kerkelijk recht, met name canon 804, paragraaf 1, komt het de bisschop toe de voorwaarden te bepalen voor het mandaat om godsdienst te geven op een school in zijn bisdom. Ik citeer : 'De plaatselijke ordinans dient ervoor te zorgen dat degenen die als leerkracht worden aangesteld voor het godsdienstonderricht op scholen, ook niet-katholieke scholen, zich onderscheiden door rechtzinnigheid in de leer, door hun getuigenis van christelijk leven en door hun pedagogische bekwaamheid.'

In de praktijk betekent dit dat de diocesane bisschop van iedereen die instaat voor het geven van godsdienst vraagt dat hij of zij – naast de nodige inhoudelijke en pedagogische bekwaamheid te hebben verworven in een lerarenopleiding – aan de volgende voorwaarden voldoet. Hij moet christelijk gedoopt te zijn, de boodschap van het evangelie en van de Kerk verkondigen, en zich inzetten om die boodschap zo goed mogelijk voor te leven. Mevrouw de minister, u begrijpt dat bij een dergelijke regelgeving enkele vragen zich opdringen.

Een aanstelling, evaluatie of ontslag van een godsdienstleerkracht zou in principe volgens mij een driehoeksverhouding moeten zijn tussen de godsdienstleerkracht, de bevoegde instantie van de betrokken godsdienst en de school. Welke rol krijgt de school nog toegespeeld in deze ijkpunten in de loopbaan van een godsdienstleerkracht ? Hoe wilt u de positie en inbreng van de school versterken bij een mogelijke conflictsituatie ? Wat gebeurt er als een vastbenoemde godsdienstleerkracht zijn of haar mandaat onttrokken wordt door de bisschop ? Wat zijn de consequenties voor de school waar hij of zij les geeft ? Kan de leerkracht binnen de school waar hij of zij les gaf, blijven ? Welke taken en opdrachten kan die leerkracht dan nog vervullen binnen die school ? Wat zijn de gevolgen voor het andere personeel wanneer die leerkracht aangesteld moet blijven in die school ? Welke beroepsmogelijkheden of beroepsprocedure heeft een leer-

Sannen

kracht godsdienst bij ontslag ? Kan een procedure voor de arbeidsrechtbank worden aangevat ?

Er blijken duidelijk accentverschillen te bestaan tussen de bisdommen in de invulling van de voorheen gestelde voorwaarden. Hoe wilt u hierin duidelijkheid brengen ? Hoe wilt u de rechtspositie van godsdienstleerkrachten versterken, in het perspectief van een grotere maatschappelijke openheid voor bijvoorbeeld nieuwe samenlevingsvormen of de geaardheid van een leerkracht ?

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer Sannen, stelt u de autoriteit van de bevoegde instantie van de betrokken godsdienst in vraag of wilt u die herzien ? Dit is maar één aspect van de plaats en de rol van de bisschop in het vrij katholiek onderwijs. Een erkenning van een katholieke school gebeurt ook door de bisschop. Hoever gaan we hierin ? Ik kan de ondertoon in de vraag van de heer Sannen perfect bijtreden.

De heer Ludo Sannen : De ondertoon van mijn vraag zal ik zelf wel bepalen. Mijn bekommernis is de rechtspositie van een vastbenoemde leerkracht die op een bepaald ogenblik door de bisschop wordt beoordeeld als onvoldoende bekwaam om godsdienstles te geven. Welke is de rechtspositie van die leerkracht ? Welke mogelijkheden heeft hij om zichzelf te verdedigen en om zijn taak te blijven uitoefenen ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, de decreten rechtspositie voorzien in een tussenkomst door de bevoegde instanties van de eredienst of van de niet-confessionele zedenleer bij alle cruciale momenten in de carrière van de leraar godsdienst of niet-confessionele zedenleer : de tijdelijke aanstelling, het verwerven van het recht op voorrang en de vaste benoeming. De overheid kan niet vermijden dat ze daarbij een eigen interne rationaliteit volgen, en per bisdom bijvoorbeeld verschillende accenten leggen, net zoals de inrichtende machten en scholengroepen voor de andere personeelsleden ook eigen regels en voorwaarden mogen stellen. De tussenkomst van de bevoegde instantie bestaat erin dat het personeelslid wordt voorgedragen. Het blijft de bevoegdheid van de inrichtende macht of van de di-

recteur of raad van bestuur van de scholengroep in het gemeenschapsonderwijs, om het personeel aan te stellen en te benoemen.

Bij ambtshalve ontslag kan in het gemeenschapsonderwijs de bevoegde instantie zelf een einde maken aan de opdracht van het personeelslid. De directeur of raad van bestuur is hier niet bij betrokken.

Overeenkomstig het statuut worden de tijdelijk aangestelde en vastbenoemde personeelsleden ambtshalve en zonder opzegging uit hun ambt ontslagen, vanaf het ogenblik waarop het hoofd van de betrokken eredienst of de bevoegde instantie van de niet-confessionele zedenleer, aan de opdracht van de godsdienstleerkracht, de leermeester niet-confessionele zedenleer of de leraar secundair onderwijs belast met niet-confessionele zedenleer een einde maakt, of vanaf het ogenblik waarop de inrichtende macht, op verzoek van de bevoegde instantie van de betrokken eredienst of de bevoegde instantie van de niet-confessionele zedenleer, aan de opdracht van de godsdienstleerkracht, de leermeester niet-confessionele zedenleer of de leraar secundair onderwijs belast met niet-confessionele zedenleer een einde maakt. In beide decreten wordt voor de vast benoemde personeelsleden in een sociaal vangnet voorzien.

Indien op grond van bedoelde artikelen aan de opdracht van het betrokken personeelslid een einde wordt gemaakt, dan kan de inrichtende macht het personeelslid desgevallend met een andere opdracht, waarvoor hij onderwijsbevoegdheid heeft, belasten. Uiteraard zal dit maar kunnen voor zover er uren beschikbaar zijn.

In het decreet rechtspositie wordt er bij een ambtshalve ontslag niet in specifieke beroepsmogelijkheden voorzien. Bijgevolg gelden de gewone beroepsmogelijkheden. Een personeelslid werkzaam in het gemeenschapsonderwijs of in het gesubsidieerd officieel onderwijs, kan tegen het ambtshalve ontslag een beroep tot nietigverklaring bij de Raad van State indienen, of bij de burgerlijke rechtbank schadevergoeding vorderen. Bij de beoordeling van het beroep tot nietigverklaring zal de Raad van State wellicht voornamelijk peilen naar de motieven waarop die intrekking steunt en naar de wettigheid van die motieven.

Voor een personeelslid uit het vrij gesubsidieerd onderwijs is de arbeidsrechtbank bevoegd. De inrichtende macht tegen wie het beroep is gericht, kan de bevoegde instantie in de zaak betrekken en die in vrijwaring oproepen.

Vanderpoorten

Ik heb daarmee het probleem van de heer Sannen niet opgelost. De vraag is of dat voldoende zwaar weegt om een en ander bij te sturen. Het is in ieder geval geen eenvoudige zaak.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Dat is een juridisch antwoord. Mevrouw de minister, waaruit bestaat zo'n sociaal vangnet ? Als ik het goed begrijp, bestaat de mogelijkheid om de leerkracht voor andere uren in te zetten. Dat is geen sociaal vangnet, maar verdringing. De school wordt buitenspel gezet. Heeft de school de mogelijkheid om in overleg te treden met de bisschop, om te protesteren ? De driehoeksverhouding zou toch juridisch moeten worden geregeld. Wat het eindresultaat ook is, er zou toch een vorm van overleg moeten zijn. Nu gaat het over een eenzijdige actie van de bisschop. Het personeelslid en de school kunnen dat enkel nemen of laten. Moet daar niets aan gebeuren ?

De positie van het personeelslid zou toch ook moeten worden versterkt door bepaalde beroepsprocedures, die minder zwaarwichtig zijn dan de arbeidsrechtbank, in te brengen. Ik pleit ervoor om de juridische regelgeving hiervan opnieuw te bekijken, en na te gaan hoe we de positie van de leerkracht, in navolging van de maatschappelijke evolutie, kunnen versterken.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik wil de idee van de heer Sannen in de discussie over de rechtspositie in het algemeen ten berde brengen. Het is belangrijk dat er een mogelijkheid bestaat tot overleg. Het is me niet bekend of dat nu kan. Ik wil dat verder nagaan. Ik wil daar aandacht voor vragen bij de mensen die met rechtspositie bezig zijn.

Als we niet onmiddellijk een brede oplossing vinden, moeten we in ieder geval een vorm van overleg creëren voor gevallen waarin dat noodzakelijk is.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De heer André Van Nieuwkerke treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Vanleenhove tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de opvolging van de tweede discussienota 'Hertekening van het onderwijslandschap secundair onderwijs'

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vanleenhove tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de opvolging van de tweede discussienota 'Hertekening van het onderwijslandschap secundair onderwijs'.

De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, onlangs hebben we een vergadering gepland om te spreken over de discussienota over de hertekening van het onderwijslandschap in het secundair onderwijs. Na een discussie hierover hebben we besloten om dat niet te bespreken omdat in deze legislatuur geen maatregelen meer worden genomen om die discussienota in beleid om te zetten. Mevrouw de minister, u beaamt dat ook.

Het is nu vreemd om vast te stellen dat er naarstig wordt voorgewerkt aan een concrete beleidsverandering van die discussienota.

Op 7 februari 2003 werd op uw kabinet overlegd met onder meer vertegenwoordigers van de inrichtende machten en van koepelorganisaties van inrichtende machten over een concrete nota van de Dienst Voor Onderwijsontwikkeling met als titel Proefproject brede eerste graad.

Op 13 februari werden dezelfde partners ook uitgenodigd voor een informeel overleg over de reductie van 36 naar 32 lesuren en over de problematiek van de dunbevolkte studierichtingen.

In de genoemde DVO-nota werd op de laatste bladzijde zelfs een concreet tijdspad uitgetekend. Deze maand nog zou de minister volgens dat tijdspad een algemeen coördinator voor het proefproject brede eerste graad aanduiden en ook een stuurgroep samenstellen. In juni zou de minister de deelnemende scholen uit de lijst van de kandidaat-scholen selecteren. Tegen de verkiezingen van juni 2004 zou alles klaar zijn om vervolgens op 1 september 2004 van start te kunnen gaan.

Vanleenhove

Mevrouw de minister, als u in de commissie toegeeft dat de discussienota over het secundair onderwijs in deze zittingsperiode toch niet meer naar concreet beleid wordt vertaald, waarom organiseert u op uw kabinet dan overlegvergaderingen die precies zo'n beleidsvertaling tot onderwerp hebben? Als u het niet zinvol vindt om met de leden van deze commissie van gedachten te wisselen over de krachtlijnen van uw discussienota, is het dan zinvol om met andere onderwijspartners over de concrete beleidsvertaling overleg te plegen?

Is het niet juist dat u nog deze maand of toch binnenkort een algemeen coördinator voor het proefproject brede eerste graad zult aanstellen en in juni de deelnemende scholen zult selecteren uit de lijst van kandidaat-scholen? Worden de scholen binnenkort in maart volgens het genoemde tijdpad gecontacteerd om zich voor deelname aan dit proefproject kandidaat te stellen?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik neem contact op en pleeg overleg niet alleen met politieke mandatarissen en beleidsmakers, maar ook met het ruimere onderwijsveld. Dat is een doelbewuste keuze. Ik pleeg regelmatig overleg in scholen en met afgevaardigden van de grote organisaties, directie- en lerarenverenigingen of pedagogenverenigingen. Het behoort bij het officieus overleg dat belangrijk is voor de beleidsvoorbereiding in het algemeen.

De onderwerpen van overleg hebben een diverse status. Sommige worden eerst met topambtenaren, collega-ministers en commissieleden besproken, vaak omwille van de complexe wettelijke implicaties. Andere thema's worden eerst met directe onderwijsbetrokkenen besproken, omwille van de pedagogisch-didactische en personeelsmatige implicaties. Het moet duidelijk zijn dat in een officieus stadium geen sprake kan zijn van hiërarchie of strakke procedures. Overleg zegt ook niets over het tijdsbestek waarin het onderwerp in beleid kan of moet worden vertaald.

Voor decreten die op gang worden gebracht is in een andere werkwijze voorzien omwille van de diverse implicaties. Er wordt dagelijks overlegd, maar dat wordt niet altijd in beleidswerk omgezet. Het overleg van het kabinet met de onderwijskoepele over het proefproject brede eerste graad moet in deze context gesitueerd worden.

In de tweede discussienota over de hertekening van het onderwijslandschap secundair onderwijs is het concept van een polyvalente eerste graad opgenomen in het licht van de vier principes, die impliciet aan de basis liggen van de onderwijsstructuur van 1989, het zogenaamde eenheidstype. Het zijn de verlenging van de basisvorming, de integratie van cognitieve ervaringen met subjectieve en affectieve beleving, een grotere zorgbreedte en een geleidelijke oriëntering.

Reeds in de bijlage van het besluit van de Vlaamse regering van 20 juni 1996 tot bepaling van de eindtermen en ontwikkelingsdoelen van de eerste graad van het gewoon secundair onderwijs, werd de opdracht van de eerste graad omschreven. Het ging erom een brede vorming aan te bieden, die zich tot diverse cultuurcomponenten richt. Er moest een integratie van zijn, handelen en denken in een globaal ontwikkelingsconcept passen, de studie- en beroepskeuze moesten bevorderd worden net zoals de kansen voor minder bevoorrechte leerlingen.

Uit het LOSO-onderzoek kan men afleiden dat de doelstellingen in de huidige eerste graad van het secundair onderwijs niet volledig worden waargemaakt. Men stelt de vraag of de eerste graad, zoals die nu wordt georganiseerd in de praktijk wel aan alle leerlingen een open start garandeert. Bijkomend element is de vraag in welke mate inderdaad de categoriale structuur van type II in min of meer verdoken vorm toonaangevend blijft in de eerste graad.

Uit het onderzoek blijkt duidelijk dat de leerlingengroepen die in een eerste leerjaar een verschillend vakkenpakket volgen, later zeer verschillende loopbanen doorlopen. Er is evenwel bijkomende informatie nodig. Om een gerichte discussie op basis van feiten voor te bereiden, is het nodig uit te testen of het ook anders kan, en het dus mogelijk is om dichter bij de geest van het decreet te blijven.

Om die reden wordt nu een proefproject opgezet, waarin een verruimde basisvorming wordt voorgesteld en waarin het complementaire gedeelte echt vrijblijvend blijft, zoals oorspronkelijk bedoeld was. Alleen de sluimerende aanleg en de belangstelling van de leerlingen wordt gewekt, gestimuleerd en tot ontwikkeling gebracht. Zo wordt inderdaad een positieve en objectieve keuze voor een studierichting in de tweede graad waargemaakt.

Dit proefproject heeft geen wettelijke implicaties en is ook zeer beperkt in omvang, met 20 entitei-

Vanderpoorten

ten. Het heeft geen enkele implicatie voor de andere Vlaamse secundaire scholen. Er is dus geen sprake van een hertekening of herdenking van het onderwijslandschap. Het gaat hier alleen om een poging de oorspronkelijke wettelijke doelstellingen ten behoeve van de onderwijsgebruikers beter in de praktijk om te zetten.

Het project zal wetenschappelijk opgevolgd worden en meer objectieve informatie opleveren dan tot nog toe beschikbaar is. Dat kan een latere discussie alleen maar bevorderen. Het is dus overduidelijk dat het proefproject niet geklasseerd kan worden als een concrete beleidsbeslissing. Het is slechts een voorbereiding tot een discussie, die op haar beurt eventueel tot een concrete beleidsbeslissing kan leiden en dat getuigt van langetermijndenken.

Wat de derde en vierde vraag betreft, is op het eerste overleg met de vertegenwoordigers van de onderwijskoepels afgesproken dat zij hun vragen, bedenkingen en suggesties tegen eind februari aan het departement zouden bezorgen. Er is een tweede overlegmoment gepland op 11 maart. Als blijkt dat de onderwijskoepels instemmen met de doelstellingen en met de inhoudelijke, pedagogisch-didactische en administratieve vormgeving van het proefproject, kan verder onderhandeld worden over de mogelijke instapvoorwaarden, de begeleiding en het voorziene tijdpad.

In de voorliggende nota over het proefproject werden de voorstellen zoveel mogelijk geconcretiseerd als een mogelijk denkspoor. Dat betekent geenszins dat het voorstel in zijn geheel te nemen of te laten is. We moeten niet vooruitlopen op de concrete modaliteiten. Er is nog niets over afgesproken. Het is eigen aan een proefproject dat de meest direct betrokken onderwijspartners er mee gestalte aan geven. Allicht is dat de aangewezen manier om te reflecteren over de knelpunten in de huidige eerste graad en om de haalbaarheid van een alternatief te beoordelen. Het is niet zozeer mijn keuze geweest om de discussienota al dan niet te bespreken. Het werd op de agenda geplaatst, maar men heeft geoordeeld dat de tijd er nog niet rijp voor was. De planning in deze commissie behoort niet in eerste instantie tot mijn bevoegdheid.

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Het proefproject eerste graad zou een verwijzing naar het bestaande

decreet inhouden. Ik kan u daarin volgen. Dat is niet zo voor de besprekingen die op 13 februari over de reductie van 36 naar 32 lesuren en de problematiek van de dunbevolkte studierichtingen plaatsvonden. Dat is nieuwe materie die alleen in de discussienota naar voren kwam en niet in het vorig decreet. U hebt daardoor een verkeerde indruk gewekt. U beaamde de uiteenzettingen van de commissieleden en stelde dat er toch niets meer tijdens deze zittingsperiode zou gebeuren.

Als men aan tafel gaat zitten met kopstukken van koepelorganisaties en inrichtende machten, is dat geen bezigheidstherapie. Men doet dat met de bedoeling tot volwaardige voorstellen te komen. Dat is een daad van beleid en dat is niet vrijblijvend.

Minister Marleen Vanderpoorten : Alles hangt af van het verloop van een en ander. Het was de bedoeling van de vergaderingen om uit te zoeken hoe een aantal organisaties en betrokkenen zelf alternatieve voorstellen kunnen doen. Daarna kunnen we beslissen of we zaken makkelijker zullen maken, op vrijwillige basis zullen laten gebeuren, enzovoort. De gesprekken zijn aftastend en gaan niet alleen over de 36/32-discussie en over onderbevolkte studierichtingen. Niet alle besprekingen van mijn kabinet met koepels, vakbonden en directies leiden tot besprekingen in het parlement. De besprekingen in het parlement gebeuren in veel gevallen pas na raadpleging van de betrokkenen, en dat is ook nu het geval.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Vanleenhove tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de voortgang van het dossier met betrekking tot de problematiek van de leningen van het Nationaal Waarborgfonds voor Schoolgebouwen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vanleenhove tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de voortgang van het dossier met betrekking tot de problematiek van de leningen van het Nationaal Waarborgfonds voor Schoolgebouwen.

De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, u weet dat dit thema me na aan het hart ligt. Ik heb er al veel vragen over gesteld, de jongste gelegenheid was de begrotingsbespreking 2003. U kondigde toen aan dat een KB in de maak was dat eind 2002 door de federale ministerraad zou worden geïmplementeerd.

Omdat dat nog steeds niet is gebeurd, heb ik aan mijn federale collega, de heer Leterme, gevraagd om de federale minister van Financiën hierover te ondervragen. Dat de problemen ernstig zijn, weet elk van ons, want de zaak werd hier vaak besproken aan de hand van cijfers. De federale minister beschreef in zijn antwoord de voortgang van het KB, maar het viel op dat hij geen weet had van de ernst van de problemen. Ik citeer hem : 'We hebben totnogtoe geen problemen met de schoolgebouwen voor wat financiën betreft. Ik heb geen dossier gekregen met financiële problemen voor een school of voor een specifieke gemeenschap.' Verder zei hij : 'Totnogtoe hebben we geen dossier met echte problemen van de verschillende gemeenschappen of vanuit een school ontvangen.'

Na nochtans veel vergaderingen tussen de Vlaamse Gemeenschap en de federale regering schijnt minister Reynders niet te weten dat het probleem ernstig is. Nochtans maakte hij in zijn antwoord gewag van een brief aan de Franse en Vlaamse Gemeenschap om over meer precieze gegevens te kunnen beschikken over de omvang van de problemen. De DIGO zou ondertussen de nodige gegevens ter beschikking hebben gesteld. Dat is vrij vlug gebeurd.

De SGIPS van de Franse Gemeenschap deed dat echter nog niet. Dat gebrek aan gegevens van de Franse Gemeenschap wordt nu door de minister ingeroepen als reden voor het uitblijven van een oplossing. Wel zou daags na de interpellatie van de heer Leterme, op 23 januari, een vergadering met de Franse Gemeenschap plaatsvinden. Daarna zou minister Reynders met beide gemeenschappen overleg plegen. De zaak begint een communautair tintje te krijgen.

Mevrouw de minister, kunt u me een overzicht geven en een evaluatie maken van de overlegmomenten die de jongste 2 jaar plaatsvonden tussen uw kabinet of administratie en de federale overheid ? Hoe verklaart u de onwetendheid van uw federale collega over de ernst van de problemen ? Wat zult u ondernemen om hem van de ernst van de zaak te overtuigen ?

Heeft het aangekondigde overleg tussen de twee gemeenschappen en de federale overheid ondertussen plaatsgevonden ? Zo ja, wat zijn de resultaten van de gesprekken ? Zo neen, zult u dan op een spoedig overleg aansturen ? Wat zult u ondernemen opdat het ontbreken van gegevens van de Franse Gemeenschap niet langer een – al dan niet gewilde – belemmering vormt voor een efficiënte oplossing voor de Vlaamse scholen ?

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, de heer Vanleenhove stelt een meer dan terechte vraag over het ernstig probleem van de scholen die jaren geleden geleend hebben bij het Waarborgfonds. Een aantal van die instellingen is virtueel failliet. Het moet toch mogelijk zijn om op heel korte termijn een efficiënt overleg te voeren tussen de federale en Vlaamse overheid waardoor de periode voor het aflossen van de leningen kan worden gespreid, want dat zou een belangrijke aanzet vormen tot de oplossing.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, vooraf wil ik de afhandeling en behandeling van deze dossiers aan de zijde van de Vlaamse Gemeenschap nogmaals situeren. Het Nationaal Waarborgfonds gaf tijdens de periode 1975-1989 inderdaad rentetoeelagen op leningen die waren aangegaan door gesubsidieerde scholen voor infrastructuurwerken en kende ook de staatswaarborg toe om een vlotte afbetaling van deze leningen te garanderen aan de erkende kredietinstellingen.

De DIGO is in het kader van de financieringswet van 16 januari 1989 de zogenaamde rechtsopvolger van de dossiers van het vroegere Nationaal Waarborgfonds voor de Nederlandstalige sector. De DIGO heeft in deze context de taak van algemeen gevolmachtigde om namens de federale minister van Financiën op te treden en dit via de Inspectie van Financiën en de federale administratie Thesaurie. De budgettaire middelen hiervoor worden jaarlijks ingeschreven op de federale begroting en doorgestort op de NWF-DIGO-rekening.

In de context van de Lambermontakkoorden bestond er een politieke consensus om de afbetalingslasten van bepaalde Nederlandstalige en Franstalige scholen die in financiële nood verkeren, te verzachten door onder andere een spreiding in tijd.

Vanderpoorten

De federale overheid zou daarvoor 200 miljoen frank aan extra middelen uittrekken.

De voorbije 2 jaren waren er, naast de maandelijkse werkcontacten tussen de DIGO en de federale Inspectie van Financiën, nog een aantal andere overlegmomenten. In december 2001 was er overleg tussen de DIGO en de federale administratie Thesaurie. Tijdens dat overleg werden de DIGO-procedures voor de Vlaamse NWF-dossiers geïnventariseerd en in beperkte mate geactualiseerd.

In januari 2002 was er overleg tussen de DIGO, de Franse Gemeenschapsadministratie, de federale administratie Thesaurie, de federale Inspectie van Financiën en het kabinet van de federale minister van Financiën. Het was de bedoeling de DIGO-procedures en de Franstalige procedures te stroomlijnen. De federale minister van Financiën besliste toen de door de DIGO gebruikte procedures te hanteren in alle NWF-dossiers. Ze moeten dus ook gebruikt worden door de Franstalige administratie.

In februari 2002 was er overleg tussen de DIGO, de Franstalige administratie, de federale administratie Thesaurie en het kabinet van de federale minister van Financiën. Deze vergadering had tot doel mogelijke criteria te bespreken in functie van een ontwerp van KB voor de schuldherschikking van de door het NWF gewaarborgde leningen. Op die vergadering gaf het kabinet van Financiën een toelichting en vervolgens werd er een eerste gedachtewisseling gehouden.

In september 2002 bezorgde de DIGO gegevens aan het kabinet van minister Reynders. Dat gebeurde in functie van het schuldherschikkingsdossier.

Op dit ogenblik hebben vier scholen/inrichtende machten een beroep gedaan op de waarborg van het NWF. Het betreft de VZW's Benoth Jerusalem in Antwerpen, Sint-Andreas in Oostende, Bais-Rachel in Antwerpen en Hibernia in Antwerpen.

In januari 2003 signaleerde het kabinet van minister Reynders dat de Franse Gemeenschap ook cijfermateriaal heeft geleverd. Het zou de bedoeling zijn om in februari 2003 opnieuw te vergaderen zodat de scholen eindelijk kunnen beschikken over de in de Lambermontakkoorden beloofde 200 miljoen frank van de federale overheid. De DIGO bezorgde op 14 februari 2003 nogmaals de beschikbare informatie.

Uit wat ik al heb gezegd, blijkt volgens mij de betrokkenheid van de federale minister van Financiën via zijn attaché, de heer Van Loo. Er kan dus moeilijk worden geargumenteed dat de federale minister van Financiën en de federale regering geen zicht zouden hebben op de ernst van de problematiek.

Op het niveau van de DIGO-administratie is het voor februari 2003 aangekondigde overleg nog niet doorgegaan. Ik wacht af of het voorwerp van deze bespreking al dan niet een politiek overleg vergt. Van zodra ik op de hoogte ben van een overleg op het niveau van de DIGO-administratie of op politiek niveau, zal ik u hierover informeren.

Het kabinet van minister Reynders signaleerde in januari 2003 dat de Franse Gemeenschap inmiddels ook gegevens heeft bezorgd.

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het bedrag van 200 miljoen frank was reeds lang vastgelegd, maar is nog niet beschikbaar. Wordt er ook gedacht aan een verlenging van de aflossingsperiode en aan de afschaffing van de constante jaarlijkse aflossingen ?

Minister Marleen Vanderpoorten : Dat was de bedoeling en ik ben nog niet op de hoogte van wijzigingen in dat verband.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Vanleenhove tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de weddeschalen van de leraars in de 'Onthaalklas Anderstalige Nieuwkomers' (OKAN)

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vanleenhove tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de weddeschalen van de leraars in de 'Onthaalklas Anderstalige Nieuwkomers' (OKAN).

De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de OKAN's bieden anderstalige leerlingen de kans om Nederlands te leren spreken en schrijven, zodat ze na de onthaalklas kunnen doorstromen naar het gewone onderwijs. De OKAN's passen niet meteen in het systeem van graden dat we in het onderwijs kennen. Er zitten immers leerlingen van verschillende leeftijden in dezelfde klassen. Het is dus niet evident dat slechts één bepaalde categorie van leerkrachten geschikt zou zijn om in dergelijke klassen les te geven. Zowel onderwijzers als regenten en licentiaten zitten er allemaal op hun plaats.

De opdrachtbreuk die voor OKAN-leerkrachten moet worden gehanteerd, wordt uitgedrukt in 22sten. Dit is de breuk die normaal geldt voor de geaggregeerden voor het secundair onderwijs van groep 1. Die worden verloond volgens weddeschaal 301.

Een school die door een schaarste aan regenten voor het OKAN-onderwijs gemotiveerde en werkzoekende germanisten wil aanwerven, wordt geconfronteerd met het probleem dat die licentiaten worden verloond op basis van weddeschaal 300 en niet volgens weddeschaal 301 zoals de regenten.

Dat is een weddeschaal voor een leraar eerste graad secundair onderwijs en houder van andere bekwaamheidsbewijzen. De licentiaten verdienen dus nauwelijks meer dan hun eventueel stempelgeld. Vanzelfsprekend is het voor de betrokkenen erg demotiverend om met een universitair diploma op zak op deze manier financieel gestraft te worden. Hetzelfde geldt trouwens als de school onderwijzers wil aantrekken voor die onthaalklassen in het secundair onderwijs, wat interessant kan zijn. Ook zij zullen diezelfde weddeschaal 300 ontvangen, terwijl ze als onderwijzer normaal hoger ingeschaald zijn met de code 148, die gelijk is gesteld aan die van regenten.

In deze graadloze onthaalklas lijkt het nochtans logisch dat leerkrachten betaald zouden worden volgens het niveau van hun diploma.

Mevrouw de minister, kunt u ermee akkoord gaan dat de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers een apart statuut heeft dat niet direct aan een bepaalde graad in het gewone onderwijs gebonden is ? Bent u bereid de mogelijkheid te onderzoeken om leerkrachten in deze onthaalklassen te betalen met een weddeschaal die overeenkomt met het niveau van hun diploma ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs heeft tot doel de Nederlandsonkundige leerlingen die onlangs in België zijn aangekomen, zo snel mogelijk Nederlands te leren en te integreren in de onderwijsvorm en studierichting die het dichtst aansluit bij hun individuele capaciteiten. Op deze manier wordt ook hun integratie in de samenleving bevorderd.

In het voltijds secundair onderwijs wordt het onthaalonderwijs georganiseerd in een onthaaljaar, dat niet in één van de vier graden van het secundair onderwijs kan worden ondergebracht. Dat is een bepaling van het onderwijsdecreet II.

Gelet op de diversiteit van leerlingen die in deze onthaalklassen aanwezig zijn, zowel wat betreft het onderwijsniveau als wat betreft de leeftijd, is het moeilijk om het onthaaljaar te vergelijken met een bepaalde graad. Voor wat de organieke omkadering, de werkingsmiddelen en de personeelsmaterie betreft, is de koppeling aan een bepaalde graad evenwel noodzakelijk. Concreet gebeurt dit aan de eerste graad. Het is misschien geen ideale oplossing, maar wel de meest haalbare.

Sinds de start van het onthaalonderwijs in het gewoon voltijds secundair onderwijs in 1991 tot en met het schooljaar 2000-2001 werd telkens gewerkt met een vast aantal scholen die onthaalonderwijs mochten inrichten. Dit aantal is jaarlijks toegenomen wegens de massale toestroom van asielzoekers en politieke vluchtelingen in België. Evenredig hiermee is eveneens het budget voor het onthaalonderwijs toegenomen, evenals het aantal leraren.

De scholen kregen echter in 2000-2001 slechts voor een maximum van 59 onthaalleerlingen in Antwerpen en Gent en 52 onthaalleerlingen in de rest van Vlaanderen financiering of subsidiëring, dit wil zeggen dat per school maximum 148 of 130 uren toegekend werden. Dit maximum aantal uren, gecombineerd met het vaste contingent van een aantal scholen en de gelijkstelling van het personeel in het onthaalonderwijs met dat van de eerste graad, zorgde ervoor dat men binnen het voorziene budget bleef.

Vanaf het schooljaar 2001-2002 bestaat er echter niet langer een vast contingent van scholen dat het onthaalonderwijs kan inrichten, maar kan elke

Vanderpoorten

scholengemeenschap instappen in het onthaalonderwijs zodra er 25 anderstalige nieuwkomers zijn ingeschreven in haar scholen. Er wordt ook niet langer gewerkt met een maximum aantal toegekende uren, maar bij elke toename of afname met 4 onthaalleerlingen per scholengemeenschap worden de uren opnieuw berekend aan 2,5 uur per leerling. Op deze manier kunnen de scholen op een flexibele manier inspelen op de instroom van asielzoekers in hun regio.

Dit loslaten van het contingent en de herberekeningen bij toename en afname met 4 leerlingen heeft tot gevolg gehad dat er in 2002 gemiddeld 1718 anderstalige nieuwkomers per maand werden opgevangen in het onthaalonderwijs in het voltijds secundair onderwijs. Die nieuwe regeling kwam voor een groot deel tegemoet aan de vragen van de betrokken scholen.

In 2003 rekenen we op ongeveer hetzelfde aantal anderstalige nieuwkomers als in 2002. Bovendien wordt het onthaalonderwijs op dit ogenblik alleen georganiseerd in het voltijds secundair onderwijs, terwijl heel wat onthaalleerlingen in hun land van herkomst al een veeleer beroepsgerichte vorming hebben gekregen, en dus kiezen voor het deeltijds onderwijs en niet voor het onthaalonderwijs. Daarom zal er vanaf maart 2003 een experiment met onthaalonderwijs van start gaan in drie centra voor deeltijds onderwijs. Ook hiervoor moet in het nodige budget voorzien worden.

Ik heb echter eveneens begrip voor de moeilijkheden van de licentiaten die zich inzetten voor deze groep onthaalleerlingen en loonbarema 300 krijgen, en voor de frustraties die ontstaan op scholen indien deze mensen minder betaald worden dan regenten, die loonbarema 301 krijgen. Daarom zal ik laten nagaan in hoeverre het mogelijk is om tot een meer aanvaardbare regeling te komen.

Gelet op de budgettaire beperkingen kan het niet de bedoeling zijn dat voor het onthaalonderwijs enkel nog licentiaten worden aangeworven, maar ik denk niet dat dat de bedoeling van uw vraag is. Het komt erop neer dat degenen die worden aangesteld, moeten verloon worden op basis van hun diploma. Ik wil op zeer korte termijn laten onderzoeken wat hierbij de mogelijkheden zijn.

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Dat is een zeer positieve boodschap waarvoor ik u dank, mevrouw de minister.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 17.07 uur.*
